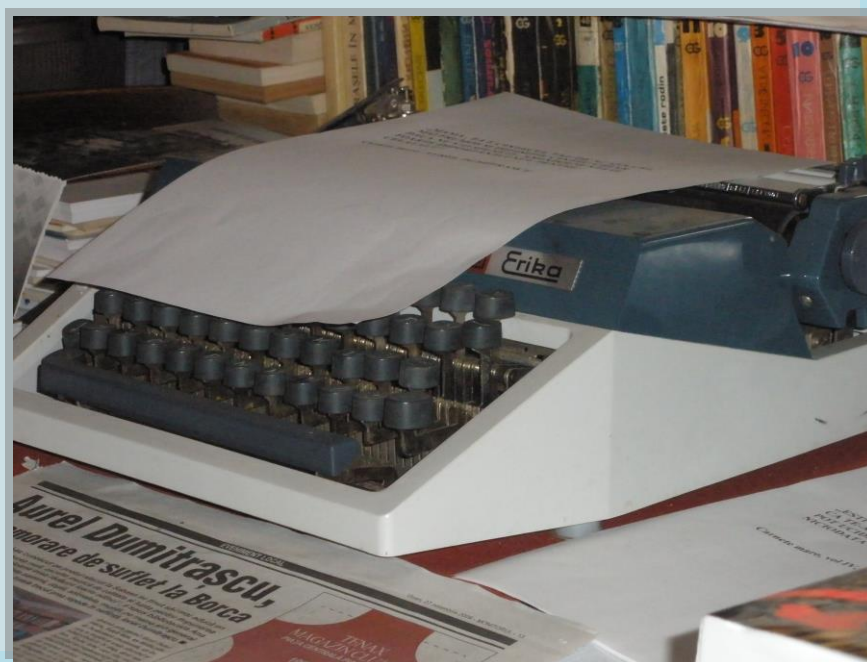

BIBLIOTECA DIN NORD

Revista Liceului „Mihail Sadoveanu”
și a Fundației “Scriitor Aurel Dumitrașcu” Borca, Neamț

EDITIA DE VARA, 2023

Din sumar:

- ◆ **EDITORIAL:** Ziua învățământului
- ◆ **ESEU:** Vulgarizarea muzicii
- ◆ **RESTITUIRI:** Expedițiile *Indagatores* (VI)
- ◆ **INFO:** Inteligența artificială
- ◆ **PSIHLOGIE:** Agresivitatea în familie
- ◆ **NOI, DESPRE NOI:** Aventura în natură

ISSN 2601 – 5110

ISSN–L 2601 - 5110

EDITORIAL

Ziua învățământului

În cei doisprezece ani, de când mă aflu în ipostaza de elev, mi s-a însămânțat în suflet un sentiment, care rezumă respect, recunoștință, adorație față de învățământ.

Învățământul reprezintă unul dintre pilonii centrali ai societății, care-i asigură buna funcționare și gestionarea corespunzătoare a capacităților intelectuale într-un stat. Succesul societății este dat de educație, care este insuflată de cei mai demni oameni, dascălii. Aș încerca să îi definesc mai frumos, mai evlavios decât dicționarul, le-aș atribui versuri, le-aș face portret din figuri de stil, iar mai apoi le-aș mulțumi cu un poem. Căci merită toate aceste fapte. Să fii profesor nu este o ușurință, cum se mai afirmă. Programul lor nu înseamnă doar orele pe care le petrec în fața elevilor, ci și munca individuală. În plus, anii petrecuți pe băncile facultății au însemnat străduință, pentru a fi duși la bun sfârșit. Au făcut schimb de roluri, au devenit din învățăcei, învățați și mai apoi, clipele petrecute în fața elevilor au devenit adevărate lecții de viață. Căci un dascăl poate fi și părinte, prieten și psiholog, iar acestea sunt adevăratele calități.

După cum se știe, de a lungul vieții, pe lângă reușite, există și eșec. Oriunde este loc și de un „dar” care și-a făcut loc și în învățământ. Profesorii, poate, cei mai blamați de societate, la capitolul financiar, s-au văzut nu de puține ori în ipostaza de cerșetori. Pentru studiile superioare, pentru munca depusă și curajul de a oferi un viitor țării prin generațiile cărora li se dedică, un profesor debutant, la început de drum, are ca salariu minimul pe economie. Dar la sfârșitul lunii mai, profesorilor li „s-a

umplut paharul”, căci au pornit grevă pentru a-și cere drepturile. Au refuzat să se mai prezinte în sălile de clasă, timp de aproape o lună și asta a însemnat startul controverselor și a promisiunilor. Statul, pentru ca dascălii să se întoarcă în fața elevilor, le-a promis salarii majorate. După multe negocieri și așteptări, cu speranța unei îmbunătățiri pe plan financiar, s-au întors în școli și anul școlar s-a încheiat cu bine, iar examenele finale s-au susținut, acesta fiind scopul final ai celor de la conducere, dar promisiunea față de dascăli rămâne de văzut dacă va fi îndeplinită.

Închei acest articol, după cum l-am început, cu o notă subiectivă, afirmând că ziua învățământului nu trebuie să fie la o anumită dată, ci în fiecare zi. Respectul și recunoștința trebuie afirmate zilnic față de personalul didactic. Consider că un profesor, este „lumina” din întunericul omenirii.

Diana Cotrigășanu-clasa a XII-a C

Gânduri despre doamna învățătoare Genoveva Lupescu

Un moment foarte important din viața oricărui copil este prima zi de școală, mai exact trecerea în clasa întâi. Îmi aduc aminte perfect cu ce emoții am pășit în clasa ce urma să-mi fie o a doua casă pentru patru ani. Acolo ne aștepta doamna învățătoare cu un zâmbet cald și cu o multitudine de cunoștințe ce urma să ni le împărtășească de-a lungul anilor. La început eram mai timidă, necunoscând-o perfect, însă nu după mult timp am ajuns să o strig din greșeală „mama”, legătura dintre noi devenea din ce în ce mai strânsă. De la ea am învățat toate lucrurile esențiale cum ar fi cititul, matematica, istoria și geografia, dar și lucruri precum dansuri și cântece populare. Serbările erau preferatele mele, momentul în care puteam fiecare să arătăm munca grea prin care trecuse doamna învățătoare: recitatul perfect al poeziilor, dansatul, cântatul și tot ce făcea parte din program era munca sa de ani de zile și unul dintre momentele în care o puteam face mândră cu lucrurile învățate. Ea ne-a îngrijit și sfătuit mereu ca și pe copiii ei, fapt pentru care aș dori să-i mulțumesc.

După părerea mea meseria de învățător nu e una ușoară, însă ea reușea mereu să pară ca o joacă. La sfârșitul celor patru ani petrecuți cu dânsa eram o persoană nouă și cu un bagaj uriaș de cunoștințe față de începutul acestora. Despărțirea de doamna învățătoare a fost una foarte tristă pentru mine, însă îmi voi aminti mereu cu drag de clipele petrecute cu ea în una dintre cele mai importante etape ale vieții mele.

Teodora Petrescu, clasa a XII-a C

Dragă cititorule,

Încep aceste rânduri cu o mare bucurie. Bucuria de a-mi îndeplini un vis, când aș putea spune că nu mai era posibil... Ce contează ce vârstă am!

Dacă pandemia a adus pentru unii boală, frică, restricții, pentru mine a fost nișa pentru a ajunge unde îmi doream de mult-Universitatea din București. Sunt bibliotecar de mai mulți, cu studii medii, iar studiile superioare nu le puteam absolvi decât la o facultate la zi, cu specializarea Studii ale Informării și Documentării din cadrul Universității. Dumnezeu m-a inspirat la momentul potrivit să mă înscriu la facultate și iată-mă după trei ani licențiată și fericită.

Și ce călătorie interesantă am avut! O călătorie în care am avut parte de oameni minunați, colegi cu care am rămas prieteni, profesori care m-au ghidat în această aventură a studierii în domeniul biblioteconomiei. Un semestru am avut onoarea de a-l avea profesor pe Mircea Regneală, o somitate în acest domeniu. Mi-au plăcut foarte mult cursurile dumnealui, de fiecare dată începând cu un celebru citat latin, instigându-ne să discutăm pe maginea lui.

Am fost un student serios, mi-a plăcut să iau notițe, am caiete întregi cu însemnări. Am notat, căutat, cercetat și mi-a plăcut foarte mult această muncă. Cred că vezi cu alți ochi studiul acesta la 50+... Primele mele zile de studenție au debutat cu un obositor efort de a participa la cursuri și de a-mi lua notițe. Parcă nici nu știam să mai scriu...

- „Ce credeai că e să fii student!”, mi-a replicat cineva din familie. „Tu cu mânuțele tale te-ai înscris”... M-a amuzat acest adevăr, dar efortul a meritat! Și credeam că nu o să pot, că nu o să știu să mai învăț. Câtă naivitate! Important e să-ți dorești cu adevărat, să mergi până la capăt! După stufoase cursuri pe care a trebuit să le parcurg și să învăț, nici naveta București-Borca și retur nu a fost ușoară. Ore întregi petrecute în tren, la început cu frică, pentru că am călătorit noaptea pentru a fi ziua la examen și apoi să mă întorc la serviciu. Un coleg m-a comparat cu cei de la SMURD. Dar nu mă plâng, trebuia să merg înainte...

Bucureștiul dacă la început m-a făcut să-l detest fiind prea aglomerat pentru mine, cu timpul am început să-l îndrăgesc. Am întâlnit oameni amabili, care m-au ghidat prin Bucureștiul cu prea multe mijloace de transport în comun, ambulante zgomotoase, străzi întortocheate și forfotă cum numai la târgul de duminică din Borca mai întâlnești. Mergeam pe străzi și priveam uimită la celebrele clădiri care îmi ieșeau în cale, Cercul Militar Național, Universitatea însăși cu celebrele ei statui, Teatrul Național, Odeon, Teatrul „Constantin Tănase”, Hotel Intercontinental, fântâni arteziene, Palatul telefoanelor unde au murit tineri la Revoluția de la 1989, Ateneul Român, celebra florărie Iris, minunata Bibliotecă Centrală Universitară „Carol I”, Cișmigiul. De departe locul meu minunat l-am găsit la Biserica „Sfântul Nicolae dintr-o zi”, unde preot paroh este părintele Vasile Ioana. Și ce bucurie a fost să particip de mai multe ori la sfânta liturghie. După ce m-a binecuvântat părintele pur și simplu am simțit că plutesc. Mi-a plăcut foarte mult că bisericile sunt descuiate și oricând te poți duce să te închini și să te rogi. Dar nici biblioteca universitară nu e de ici, de colo, invidiind-o pe doamna bibliotecară că lucrează acolo, o persoană deosebit de amabilă. Deseori la cursuri am dialogat cu profesorii și colegii mei, povestindu-le despre Borca, despre liceu și biblioteca școlară, despre Domeniul Coroanei, dar și despre activități, colegi și domnul director, despre colegile mele din județ și CCD Neamț. Am avut zile și cursuri în care am aflat atât de multe despre personalități, evenimente, iar apoi discuții lungi pe marginea lor cu sora mea și câțiva colegi dragi mie, de la liceu. Extraordinară experiență!

Dar în toată această a mea aventură am avut alături neconținut familia. Ea mi-a dat puterea să merg mai departe, să depășesc bariere și să termin cu brio. „Per aspera ad astra”, cum spunea domnul profesor. Nimic nu se compară cu îmbrățișarea alor mei!

Setea aceasta a mea de cunoaștere cu siguranță nu se va încheia aici. Sper să am timp să pun în practică tot ce am învățat! Mulțumesc, Doamne, că m-ai ajutat să-mi îndeplinesc un vis!

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

ESEU

Vulgarizarea muzicii

Festivalul Untold, care a avut loc la Cluj-Napoca, cel mai mare festival de muzică din România, se desfășoară în fiecare an pe stadionul Cluj Arena. Aici vin artiști de toate genurile, de la noi din țară sau din străinătate.

Printre acești artiști s-a numărat și Gheboasa care cântă trap românesc, un gen destul de popular în rândul tinerilor din zilele noastre. În weekendul în care a avut loc festivalul, artistul și-a cântat piesa „Dă-i țiganca”, alături de publicul său tânăr. Piesa este virală pe internet și cunoscută de mulți tineri. Artistul a fost chemat la televiziune să dezbată problemele pe care le-a creat, acesta susținând faptul că nu este datoria lui să educe prin muzica interpretată de el, copiii. Afirmările lui au șocat spectatorii acelei emisiuni. În trapul de la noi se vorbește mult de droguri, băuturi alcoolice, vicii. Versurile ar trebui să transmită trăiri constructive ascultătorilor, sentimente și emoții pozitive. Muzica este mai mult de atât, trebuia să găsim în piese și valoarea

Irina Gheorghiu, clasa a IX-a C

educativă a acestora. O generație care ascultă acest tip de piese, nu ar trebui să se lase influențată de mesajul distructiv al versurilor ce susțin faptele rele și vulgare. Adolescenților li se pare cool comportamentul promovat de unii artiști. Copiii pot vedea artiștii ca pe niște modele, versurile li se par interesante, unii cred că este distractiv să le pună în aplicare. Într-adevăr, avem nevoie și de partea de distracție și relaxare pe care le putem găsi în muzică. Dar cel mai important trebuie să găsim în piese și valoarea artistică a acestora, esența ei. Artiștii noștri ar trebui să cânte piese ce transmit emoții

și ne sunt de folos, nu piese care ne sugerează să facem rău și să vorbim vulgar. O generație care ascultă piese de genul „Dă-i țiganca” nu poate fi o generație educată.

Dragi ascultători de muzică trap, selectați ce doriți să ascultați, genul muzical vă poate descrie ca persoane, nu lăsați artiștii aceștia să vă influențeze deciziile.

Mihaela Ciubotă, clasa a X-a C

Biblioteca din viața mea

Dacă ar fi să o spun poetic, ceea ce înseamnă biblioteca aş spune că este un refugiu, un adăpost în şiroaiele de ploaie, unde nimeni şi nimic nu ne poate agresa ori stingheri. Chiar dacă sună ideal, această afirmaţie poate exprima adevărul în sublimitatea lui.

Biblioteca din viața mea vreau să cred că e podul bunicii, în care izul de vechi şi de naftalină umplea tot aerul când ieşea din cutii de carton mari, pe care praful nu apucă să se aşeze, datorită unui cititor înfocat.

Acum privesc melancolic, de îndată ce acest colţ de recreație a fost strămutat în locuri disponibile.

De mic am crescut cu poveşti, citite de mama, iar crescând mai mare, cu romane şi cărţi extraordinare, pe care le-am descoperit singur sau le-am găsit în podul bunicii.

Aşa cred că s-a născut pasiunea mea pentru citit, pentru a petrece timpul cu poezia şi cartea şi dorința de cunoaştere.

Biblioteca din viața noastră, pe lângă cea fizică, ce simbolizează căminul cărţilor, este în inima noastră, în conştiința şi mintea noastră, purtând-o în fiecare moment cu noi.

Ruben Carază, clasa XII-a C

PUȚINĂ GRAMATICĂ

Calcuri greşite

Calcurile lingvistice sunt un fenomen normal prin care limba evoluează. Nu sunt necesare, în sensul că nu apar pentru a defini un termen inexistent în limbă, ci apar pur şi simplu din comoditatea de a folosi cuvântul potrivit în procesul de traducere. Iată câteva exemple:

Ceremonia de **absolvire** / *Ceremonia de **graduare***

A eşuat în mod **jalnic** / *A eşuat în mod **patetic***

Acum puteţi **distribui** poze pe Facebook / *Acum puteţi **partaja** poze pe Facebook*

Mi-am depus dosarul la Facultatea de Litere / ***Am aplicat** la Facultatea de Litere*

Iaurt bogat în **substanțe nutritive** / *Iaurt bogat în **nutrienți***

Concentrează-te! / ***Focusează-te!***

Ionescu are **experiență** în domeniu / *Ionescu are **expertiză** în domeniu*

Popescu a început să **vocifereze** / *Popescu a devenit vocal*

Publicul s-a ridicat în picioare / *Audiența s-a ridicat în picioare*

Dosare **secretizate** / *Dosare clasificate*

Smiley **susține un concert** mâine / *Smiley performează mâine*

BIBLIOGRAFIE

GRAUR, Alexandru . Calcuri lingvistice . În : *Calcuri greșite* : [on-line] [accesat 21 septembrie 2023] . Disponibil pe internet la adresa https://dexonline.ro/articol/Calcuri_gre%C8%99ite

Bibliotecar, Despina Gheorghiu

REPORTAJ

ȘCOALA DE MUZICĂ DE LA BORCA

Când aducem vorba de Școala de muzică de la Borca, ne gândim imediat la profesoara Marcela Bondar și la grupul folcloric „Florile Stânișoarei”. Grup care a căpătat notorietate prin apariții televizate, concerte, premii și participări la evenimente. Profesoara Marcela Bondar s-a născut la Borca. A absolvit Liceul „Victor Brauner” din Piatra Neamț, secția canto clasic, sub îndrumarea sopranei Elena Botez, fostă solistă a Operei din Timișoara. A urmat Academia de Muzică din Iași, secția canto clasic sub îndrumarea sopranei Elena Botez. Și-a ales ca temă de studiu la master muzica populară, sub îndrumarea profesorului universitar Ionuț Urdeș. În timpul facultății a cântat în corul „Cantores amicitiae” cu care a concertat în toată Europa. Îi este profund recunoscătoare decanului facultății, profesor universitar Nicolae Gîscă, de al cărui

sprijin s-a bucurat ori de câte ori a avut nevoie. După o experiență muzicală impresionantă, care îi oferea posibilitatea să rămână la Iași, profesoara Marcela Bondar a ales să se întoarcă la Borca, urmându-și iubirea. Familia pe care a întemeiat-o i-a oferit sprijin, înșelegere și respect pentru munca sa. A predat educație muzicală între anii 2011-2017. Din anul 2021, de când a înființat grupul folcloric „Florile Stânișoarei”, este o neobosită dascăliță, textieră, compozitoare. Grupul folcloric „Florile Stânișoarei” are în componență 20 de fete, cu vârste între 5 și 16 ani. Recent s-a înființat și un grup de 7 băieți, cu vârste între 5-10 ani. Sunt 10 copii cărora doamna Bondar le predă lecții de pian. Experimentată, plină de afecțiune și de bună dispoziție, doamna Bondar este adorată atât de copii cât și de părinți. A participat cu grupul vocal atât la serbările și evenimentele din comună, cât și la concursuri de interpretare, de unde a venit mereu cu premiul I și al II-lea. Iată câteva concursuri de unde s-au întors cu lauri : „Ritmuri de toamnă” la Iași, „Vacanțe artistice” la Târgu Neamț, „Steluțe pe portativ” la Bacău, festivalul de la Vatra Dornei, „Festivalul haiducilor” Grințieș, „Copilăria un poem” la Vânători.

Profesoara Marcela Bondar a compus muzica imnului grupului, intitulat „Florile Stânișoarei”. Versurile aparțin Marcelei Bondar și Cristinei Drăgan. Lansarea a avut loc la „Balul gospodarilor” de la Borca. A compus muzica la „Colindă de Crăciun”, versuri Cristina Drăgan. În pregătire este un „Psalm”, pe versurile poetei Maria Bălăceanu, muzica Marcela Bondar. Acest cântec va avea și un clip filmat la o biserică veche de lemn. Orchestrația aparține sunetistului Ciprian Chirvase. Va urma o piesă populară „Crenguță verde de brad”, pe versurile Cristinei Drăgan și muzica suceveanului Marius Dochița. Grupul folcloric participă în zilele de sărbătoare la slujbele religioase, la biserici și mănăstiri, unde cântă în strună. În pregătire este „Balada Brâncovenilor”, pe care o vor cânta la chinonic. Teofana Bondar, fiica doamnei profesoare, calcă pe urmele mamei sale. Cu o voce limpede și o bună ureche muzicală, Teofana, în vârstă de 9 ani, a atras deja atenția juraților de la toate concursurile muzicale la care a participat, obținând premii importante. Studiază pianul și chitara, iar timpul va decide dacă va urma sau nu o carieră muzicală.

Cultura spirituală a Borcăi este pe mâini bune, cu asemenea copii și asemenea profesoară de muzică. Două verbe o pot caracteriza pe doamna profesoară Marcela Bondar: a izvodi și a făuri.

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

PROMOȚIA 1975 A LICEULUI „MIHAL SADOVEANU”

Revedere după 48 de ani de la absolvire

Am fost invitată, în calitate de reporter al revistei „Biblioteca din Nord” să particip la o lecție de dirigenție. O lecție altfel, în care emoțiile, dar și buna dispoziție au fost la cote maxime.

Un „Gaudeamus igitur” a detensionat atmosfera, apoi cele două diriginte de la clasele de umană și reală, doamnele profesor Magdalena Peptănariu și Maria Afloarei

au făcut prezența. Unii au lipsit motivat, alții nu mai sunt printre noi. Am văzut la cei prezenți bucuria nedisimulată de a se revedea, însuflețirea cu care s-au îmbrățișat, au povestit, au râs și au depănat amintiri. Un proverb foarte potrivit pentru acest eveniment spune că „timpul nu îmbătrânește sufletul, ci trupul”. Așa e, nu am mai recunoscut aproape pe nimeni. Eram tentată să întreb „Dar tu cine ești”? Colegii mei de liceu, cu doi ani mai mari ca mine, sunt acum bunici. Ce este cel mai important, au familii trainice. Nimeni nu a spus că este divorțat. Familia este sfântă, un bun exemplu pentru cei mai tineri, care pășesc pe acest drum. M-a uimit faptul că toți

cei prezenți au făcut o facultate sau două, că au în continuare afaceri, deși sunt pensionați. Se întâmplă asta pentru că au avut respect pentru vocația lor, pentru siguranța familiilor lor. Nu toți au fost premianți la liceu, dar nu asta este cheia succesului. Ei au vrut să facă performanță nu pentru o poză sau un nume trecător. Ci pentru că așa au fost educați, că au învățat unii de la alții să fie oameni. Să fie utili și vrednici, conștienți de rolul lor în societate, eficienți și într-o funcționalitate care a cerut sacrificii emoționale și spirituale. Poate la întâlnirea de 50 de ani unii vor lipsi definitiv. Dar vor fi vii în sufletul fiecăruia. O prietenie, o viață nu se uită prea ușor. Doamna Aneta

Bilboreanu, cea care a ținut discursul de deschidere a spus că mulțumește profesorilor în numele tuturor colegilor ei pentru tot ce au primit și învățat în timpul celor patru ani de liceu. „Oricare dintre noi...vom constata că ascundem în noi bucățele din ființa dascălilor noștri”. Se cuvine să amintim doar câteva nume de absolvenți: generalul Gheorghe Motoc și soția sa, Georgeta, asistent medical, inginerul silvic Petru Palade, inginerul și economistul Marian Savin, de la Parchetul Tribunalului Suceava, inginerii constructori Vasile Mujdei, Ioan Nechita, Adrian Gorgos, ofițerii Petru Nastasă, Gheorghe Mucenicu, contabilii Gheorghe Buzdugan, Aneta Dăscălescu, Mariana Bondar, șefa de promoție Maria Nicu, economiștii, Despina Petrușanu asistentă medicală. Maria Butuc, soție de diplomat, a locuit 47 de ani în străinătate, în Pakistan, Coreea de Sud și Vietnam. Este absolventă a Facultății de limbă vietnameză și a lucrat și în Televiziunea Română.

Asemenea întâlniri ne marchează emoțional pentru mult timp de acum încolo. Timpul nu poate fi dat înapoi, nici nu poate fi oprit. Dar amintirile rămân.

Bibliotecar, Iolanda Lupescu

RESTITUIRI

ACTIVITĂȚI DE ALTĂDATĂ: *EXPEDIȚIILE INDAGATORES (VI)*

Prof. pentru învă. primar, Gladiola Bondar

În anul 1986, începând cu 5 iulie, echipajul *Indagatores* și-a propus remarcarea unor trasee turistice, montarea unor panouri informative și indicatoare în comuna Borca, traseul fiind pe valea râului Borca spre vârful Budacu-Cristișoru.

Echipajul a fost format din elevii: Ruscanu Costel (căpitan), Iliescu Gelu (secund), Apostol Emanuela (cronicar), Savin Alina (geograf), Savin Nicoleta (biolog), Năstase Iulian (geograf), Nevoe Elena (geolog), Gavril Petrică, Aruștei Ciprian (istorici), Niță Carolina (sanitar), Fedeleș Vasilică (etnograf), Precub Narcis (desenator).

Expediționarii au fost însoțiți de prof. Lungu Maria și învă. Mrejeru (Bondar) Gladiola.

Timpul fiind foarte ploios și cu vânt puternic, expediția a durat mult mai puține zile decât s-a stabilit (aproximativ o săptămână).

De vorbă cu veteranul de război Iftimuț Gheorghe

Plecarea pe Borca. Fiecare cară ce nu a mai încăput în căruță: Nicoleta, cutii cu vopsele, învă. Gladiola Mrejeru cu rucsacul în spate (plan apropiat)

Coperta *Jurnalului*, 1986 și 1987

Primul pas spre reușita expediției a fost o foarte bună documentare despre zona unde urmează să meargă expediționarii pentru a explora și studia. Copiii au citit cărți, reviste, almanahuri, au interpretat hărți din zona Borca, și-au însușit regulamentul expediției, dar și pe cel de marcarea traseelor turistice, au stat de vorbă cu diferite persoane din comună: baciul Cozma Gheorghe despre drumurile și potecile din Munții Budacu-Cristișoru, cu veteranul de război Iftimuț Gavril despre evenimentele din august, 1944 din Munții Ștănișoarei.

S-au realizat câteva excursii scurte de documentare pe râul Borca pentru observarea stării marcajelor și a indicatoarelor, cronometrarea timpului necesar parcurgerii unui traseu, au fost pregătite câteva indicatoare, panouri informative, dar și corturile, sacii de dormit, rucsacii cu alimente, cutiile cu vopsea.

Plecarea pe Borca cu o parte din bagaje s-a realizat în lada unui camion, o altă parte cu mașina d-lui prof. Lungu Petru, o Dacia 1300. Distanța parcursă a fost de doar câțiva kilometri, deoarece drumul forestier a fost blocat de un brad căzut. Așa că,

expediționarii au transferat o parte din bagaje într-o căruță (ce încerca să ajungă în sat, dar drumul blocat a făcut ca ea să ne fie nouă de ajutor), ei au luat o parte din rucsaci în spate și alte sacoșe în mână.

Tabăra a fost instalată lângă cabana forestieră Table, la poalele muntelui Cristișoru, corturile fiind acoperite cu folii de plastic pentru a le proteja de ploaie.

Activitățile realizate de către expediționari: remarcare cu bandă roșie între vf. Grințieș și șaua Țibleș – „Drumul ieșenilor” – ce străbate fosta graniță dintre Transilvania și Moldova; remarcare cu punct albastru traseul de la „Drumul ieșenilor” spre șaua Table-șaua Cristișoru; remarcare cu cruce roșie traseul: șaua Tibleș-șaua Cristișoru, pe sub vf. Budacu (1859 m), vf. Slopățul (1684 m) spre Broșteni; traseul marcat cu cruce albastră din satul Borca – valea Borca – șaua Cristișoru – valea Neagra Broșteni; inscripții realizate la refugiul Dârda, în apropierea căruia se intersectează traseele ce urcă spre văile Grințieș, Borca, Bistricioara.

Tabăra de la Table

În ultima zi, expediționarii s-au mutat în cabana forestieră din cauza ploii puternice, cabana fiind liberă la sfârșit de săptămână. În ziua următoare, dis-de dimineață, ei au fost treziți de sosirea muncitorilor forestieri, așa că s-au întors în sat cu mașina care i-a adus pe aceștia, după ce toate bagajele și corturile a fost strânse. Expediția din 1986 în imagini:

Emanuela Apostol, Carolina Niță, Narcis Precub și Max, al XIII-lea membru al echipajului

Pe „Drumul ieșenilor” (bandă roșie)

Din „Drumul ieșenilor” se desprinde traseul Șaua Table – Cristișoru (punct albastru)

Remarcarea traseului: Șaua Țibleș-Cristișoru- Budacu (cruce roșie)

Pregătirea mesei – la Table și un moment de relaxare cu înv. Gladiola Mrejeru (Bondar).

Refugiul Dârda folosit și ca al II-lea sediu de către ciobanii stâniei Albia. În apropiere se intersectează traseele ce urcă pe văile Grințieș, Borca, Bistricioara.

În anul 1987, ziua de plecare în expediție pe Sabasa a fost tot de 5 iulie. O zi mohorâtă, cu ploaie mărunță:

„[...] Treptat, pe locul viran din centrul comunei, începe să crească un munte de bagaje: rucsacuri pline până la refuz, saci de dormit, saltele, corturi, cratiță (de fapt, un crătițoi luat de la cantina școlii), ceaun, pirostrii, bidoane pentru apă, indicatoare turistice, cutii cu vopsele etc.... etc...

Unii colegi vin singuri, alții însoțiți de părinți, alții însoțiți de instrumente muzicale dintre cele mai originale. Puiu și-a adus trompeta cu care ne-a terorizat și anul trecut, iar Iulian a adus un corn de vânătoare.

Într-un târziu, deja ne pierdusem răbdarea, zărim pe puntea de peste Bistrița un alai important. În frunte, mama lui Narcis ducând bicicleta plină de bagaje. Urmează sora lui cu alte bagaje și, în sfârșit, Narcis, purtând pe umăr chitara, iar pe cap o pălărie țuguiață și cu multe

franjuri. Cum fața lui Narcis este rotundă și bucălată l-am poreclit pe loc, Oblio.” (Jurnal, p. 17).

Tatăl lui Puiu Fedeleș, care răspundea de exploatarea forestieră din comună, le-a pus la dispoziție expediționarilor un tractor cu remorcă, care i-a dus pe aceștia la cantonul silvic de la Pârâul Ungurului, deoarece timpul era ploios. În curtea cantonului iarba era mare, așa că expediționarii nu au putut să își întindă corturile și au intrat în clădire.

Intrarea pe poarta cantonului silvic

Despre acest cătun, Pârâul Ungurului, elevii au aflat că a luat ființă pe lângă câteva colibe - adăposturi folosite vara de către sătenii care fac fân și iarna, de către cei care își iernau oile aici. Cătunul se află la mare distanță de centru comunei, iar în planul de sistematizare a localității, aflat la consiliul popular, s-a propus mutarea locuințelor în vatra satului.

Expediționarii și-au împărțit sarcinile, au făcut graficul elevilor de serviciu, unii s-au apucat de făcut curat, de măturat prispa, alții au aranjat lucrurile, iar Cristi și Mara au aprins focul și au început pregătirea mâncării.

Cronicarul expediției notează în *Jurnal*: „[...] Stăm pe lângă sobă și încercăm, sub protestele întemeiate ale Marei, să vedem dacă mâncarea este fiartă. Singurul expediționar care și-a luat funcția în primire este Narcis. Cocoșat pe galerie, se privește în fereastră și încearcă să își facă autoportretul.

După masa de amiază, pentru cei care nu au mai fost pe aici, facem o prezentare a locului. Ne oprim la câteva case răspunzând la întrebările care ni se pun și ne alegem cu promisiunea unei gospodine, că în fiecare dimineață ne va da câte 5 l de lapte.” (Jurnal, p. 19).

În ziua următoare, luni - 6 iulie, 1987, s-au format două echipe: una a rămas pentru activități gospodărești la canton și cealaltă echipă a pornit la marcat primul traseu turistic – drumul Vitoriei Lipan.

Puiu și Cristi au cosit iarba din curtea cantonului, iar corturile au fost întinse. Ema a început să scrie în *Jurnal*, Costel, Petrică și Iulian s-au apucat de vopsit indicatoarele, iar Alina, Cristina și Doina au strâns iarba și au așezat-o la uscat.

„Nicoleta și Petrică sunt de serviciu. Nici nu

Cristian și Puiu cosesc iarba din curtea cantonului

Instalarea corturilor

am ieșit bine din curtea cantonului și auzim tonul categoric al Nicoletei:

-Petrică, du-te după lemne! ... Petrică, adu apă! ...Petrică, focul arde prea încet! ... Petrică, focul arde prea tare!...

Săracul Petrică, ce mult s-a bucurat că va face de serviciu cu Nicoleta. Credea că o va înșela ușor, deoarece este cea mai mică expediționară. A uitat, însă, Petrică că are de a face cu o expediționară cu experiență. Nicoleta a făcut parte din echipaj și anul trecut când s-a dovedit la fel de harnică și întreprinzătoare.” (Jurnal, 1987, p. 19).

Al doilea grup de copii a pornit spre culmea Stânișoarei cu cer mohorât, vânt, ceață ... după vreo 2 km au constatat că au uitat vopseaua albă și terpinolul, așa că Puiu a luat-o la fugă înapoi spre canton. Între timp, expediționarii au fost invitați de Gelu să vadă căsuța, grajdurile, fânăria unui unchi de-al său, dar nu a găsit cheia de la casă, ea fiind lăsată de obicei într-un anumit loc: „sub o piatră, la circa 1 m în fața intrării”.

Puiu a ajuns cu materialele lipsă și de la intersecția spre Stânișoara, Mara și Danieluș au pornit să găsească locurile vizibile unde să se aplice marcajul. Costel și Puiu au curățat locurile de licheni, mușchi, crengi uscate pentru ca Gelu și Ema să deseneze crucea albastră, iar Ovidiu și Narcis să aplice fondul alb.

Deoarece pensoanele nu erau suficiente, Costeluș a pornit-o înapoi spre cabană (4 km) să mai aducă câteva.

Expediționarii au ajuns la cantonul „Ciungi”, canton din piatră, construit de pietrarii italieni. Aici au cules o sacoșă de ciuperci „creasta cocoșului” și au pornit-o mai departe cu marcarea, afundându-se în unele locuri în noroi. Pe traseu, Mara a numărat opt poduri de piatră cioplită de meșterii italieni, cu arcade largi ca niște guri de tunel și, după ce au trecut cu bine de o cireadă de boi, au ajuns la podul de peste râul Bapșa – până aici își propuseseră să marcheze traseul în prima zi.

Elevii au parcurs 8,5 km din care au marcat 6,5 km. Ei admiră podul mare din piatră care a fost construit în 1968 în locul unuia din lemn, podul făcut de italieni fiind aruncat în aer de către nemți în Al II-lea Război Mondial.

După o scurtă odihnă și masă, expediționarii se întorc „acasă” la canton, verificându-și munca depusă și realizând câteva retușuri pe traseu.

„Sosim în tabără la ora 17. Peste tot domnește ordinea. Fânul cosit se usucă pe niște pari înclinați. Corturile sunt frumos alineate în

Cantonul din piatră Ciungi

„Șoseaua veche” – legătură între valea Sabasei și șaua Stânișoara

curtea cantonului, iar Nicoleta ne primește în prag ca o adevărată gospodină:

-Of, credeam că nu mai veniți! Am încălzit de atâtea ori mâncarea încât a ascăzut la jumătate!

-Și noi, care avem o foame de lup, te vom mânca pe tine! - îi dă Puiu răspunsul.” (Jurnal, p. 34).

Mărți, împărțiți în mai multe echipe, au marcat alte trasee: în aval de cabană până la pâraul Mânza (4 km); șoseaua veche, de-a lungul râurilor Sabasa și Glodișoru (afluent al Sabasei), pâraul Sec (afluent al Glodișorului) până în șaua Stânișoarei, la joncțiunea cu traseul „Vitoria Lipan”.

Seara, expediționarii și-au strâns o parte din bagaje, iar a doua zi, miercuri, la ora 5, și-au strâns și corturile, au încărcat bagajele într-o căruță și au pornit spre următorul punct unde urmau

Drumul spre Stânișoara și instalarea corturilor.

să-și instaleze tabăra – aproape de vârful Stânișoara, lângă o stână veche. Pentru a ajunge mai repede, expediționarii s-au despărțit de căruță și au luat-o pe o „lungă scurtătură” ce leagă cantonul Bapșa de locul numit „La 400”, adică 400 m altitudine relativă față de valea Sabasei.

După instalarea corturilor, prânz și odihnă, o echipă formată din Costel, Gelu, Trucă și Cristi au pornit să marcheze drumul pe care au venit până la Bapșa, 6 km. Seara, instalați lângă „Crucea Talienilor” au susținut un spectacol cu cântece însoțite de lătratul câinilor de la stânila din apropiere, Borca și Mălini.

Joi, 9 iulie, 1987: „-A, asta e prea de tot! auzim vocea enervată a Emei.

Pentru a fi sigur că ne trezim de dimineață, așa cum am hotărât aseară, Puiu a băgat trompeta în cortul Emei și a început a suna, făcându-le pe fete să sară speriate. De fapt, cam așa păteau toți cei care întârziiau cu sculatul, de aceea mulți au jurat că vor pune trompeta lui Puiu sub roțile primului tractor ce va trece pe drum.” (Jurnal, p. 65).

În această ultimă zi de marcare a traseelor de pe Sabasa, s-au marcat 14 km, pornind din creastă spre Suha. Pe prima bornă kilometrică întâlnită, expediționarii au găsit scris: „Fălticeni 52 Km,

Văleni (primul sat din Suha) 20 Km.”

Primii trei km au fost serpentine foarte strânse, s-a trecut pe lângă exploatarea forestieră Mălini, apoi alți 2 km de drum drept urmat iar de serpentine strânse, copiii au trecut pe lângă o gură de mină părăsită, iar pe

peretele unui grajd au scris „*Drumul Vitoria Lipan-Suha-Sabasa*”. De aici, au mai străbătut alți 3 km unde au văzut construcția unui nou canton rutier pentru întreținerea drumului, apoi au ajuns în fața monumentului înălțat în memoria ostașilor români căzuți în luptele purtate în 23-25 august, 1944 împotriva fascismului.

După ce s-au odihnit, expediționarii s-au întors spre tabără pe mai multe scurtături, așa că au ajuns mai repede, decât au estimat ei inițial.

Seara, s-au distrat prin cântece și glume: „*Lui Narcis îi place grozav să se travestească. Astă seară ne prezintă un personaj exotic, pe Narghita. [...] apare Narcis, îmbrăcat într-o față de masă pe care a adus-o special pentru acest spectacol. În frunte și-a făcut o aluniță cu vopsea neagră, iar pe cap și-a legat un pulover într-un mod foarte complicat....[...]. Pune apoi mâna pe chitară și ne invită la un tur muzical al continentelor, prezentându-ne câte un cântec în engleză, franceză, germană, chineză, japoneză, spaniolă, portugheză, congaleză și indiană. O, Narcis nu știe atâtea limbi, știe doar melodiile, iar cuvintele le inventează pronunțându-le în așa fel încât, un necunoscător poate jura că le spune în limba țării respective*” (Jurnal, p. 70).

Vineri, 10 iulie, 1987, expediționarii au fixat stâlpi cu indicatoare – săgeți și au făcut o drumeție de pe culmea Stânișoarei până la Obcina Rea. Baciul de la stâna din Obcina Rea i-a ospătat cu urdă, caș dulce și jintiță și i-a îndrumat spre poteca de întoarcere. Printr-o ceață groasă și ploaie torențială, expediționarii au ajuns la tabăra lor.

Fetele au pregătit o cină festivă (roșii umplute cu pește de la conservă, ciorbă de cartofi cu perișoare din conservă, varză cu carne conservată, tort de biscuți cu frăguțe înșirate pe pai) în stâna părăsită de lângă tabăra de corturi, deoarece sâmbătă urma să fie ultima zi petrecută pe Stânișoara.

Sâmbătă, copiii au mers la ciobanii de la stâna Stânișoara și au aflat că au dat doi lupi târcoale noaptea. Fiind încă ceață, au asistat la mulsul oilor, au observat toate fazele de preparare a cașului, urdei, untului, iar după-amiază au organizat jocuri și întreceri, unele cât mai hazlii: „*Tovarășa profesoară ne dă valoarea unghiului de azimut, iar noi trebuie să ne deplasăm după el. Cum valorile sunt date la întâmplare, unii nimeresc în peretele stânii, alții în cutiile cu vopsea, ceea ce ne amuză grozav. Apoi ni se dă să calculăm unghiul unei anumite direcții.*” (Jurnal, 1987, p. 92).

Întrebările (unele hazlii) din cadrul concursului de cultură generală, așa cum s-a procedat la finalul fiecărei expediții, au fost: „*Ce vârfuri de munți cunoașteți din zona pe care am străbătut-o?, La ce altitudine se găsește pasul Stânișoara?, Cum se numesc pâraiele peste care am trecut?, Ce fel de roci ați întâlnit în Munții Stânișoarei?, Cum procedați dacă sunteți pe creastă și au loc descărcări electrice?, Care sunt locurile în care se poate face focul? Pe ce fel de teren poate fi amplasat un cort în bune condiții? Cum se face balmoșul? Câte produse comestibile se pot obține din laptele de oaie?ș.a.*” (Jurnal, p. 13).

Seara, și-au strâns corturile și au coborât în sat cu o mașină care urcase până la stână.

„*Când m-a văzut mama aseară (a scris Gelu) intrând pe poartă cu rucsacul în spate, a exclamat mirată:*

-Cum? Așa repede ați terminat expediția?

-A, nu, ne schimbăm doar locul taberei! Acum, fiecare își va pune cortul în curtea casei. Să știi că am loc și pentru mama și pentru tata.

Mama s-a uitat puțin cam lung la mine și mi-a pus repede mâna pe frunte. După ce s-a convins că nu am temperatură, a ascultat și restul explicațiilor” (Jurnal, 1987, p. 106).

(va urma)

Expediția din 1987 în fotografii:

Mara și Nicoleta pregătesc panoul
ce va fi fixat la Borcut

Tabăra de corturi de la cantonul silvic

Costel, Iulian și Petrică zis Trucă
Vopsesc indicatoarele cu deruginol.

Ema, cronicarul expediției

Danieluș și Puiu o duc pe
Cristina la groapa cu furnici.

Desenatorul Narcis- Oblio și-a făcut autoportretul

La monumentul eroilor de la Stânișoara.

Ziduri din piatră pe drumul de pe Stânișoara și ruinele cantonului Bașa.

Singura cabană din piatră intactă, construită odată cu drumul.

Pregătirea mesei la stâna parasită din Stânișoara

Momente de relaxare

În a doua zi de expediție, 6.07.1987, ivirea primelor raze de soare, după o săptămână ploioasă, este vestită cu sunete de trompetă de către Costel.

La marcat Drumul Vitoriei Lipan, 6.07.1987

Punct roșu – marcarea potecii ce taie Drumul Vitoriei Lipan.

1987 în desene, desenator Precub Narcis:

-va urma-

BIBLIOGRAFIE:

JURNALELE Expediției Indagatores, 1986/1987 – *Manuscrise* aflate la Biblioteca Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca, jud. Neamț
Fotografii arhivă personală (1986)

RELIGIE

Duhul lumesc și Duhul lui Dumnezeu

Fig.1. Pogorârea Duhului Sfânt (Rusaliile sau Cincizecimea)

<http://www.sihastriaputnei.ro/predici/predica-la-pogorarea-duhului-sfant-rusaliile-sau-cincizecimea-2>

În această lume, în interiorul fiecărui om se desfășoară o luptă spirituală profundă între două entități diametral opuse: Duhul lumii și Duhul lui Dumnezeu. Acest Duh lumesc ne îndepărtează constant de Dumnezeu și de voința Sa prin subminarea relației cu Divinul și ne

corupe esența noastră spirituală. Prezența acestuia se face cunoscută în toate aspectele vieții noastre terestre, își pune amprenta toxică în cadrul culturii noastre (prin toleranță, acceptarea altor culturi nocive, sărbătorirea unor așa ziși dumnezei etc), se infiltrează subtil prin intermediul mass-mediei (acceptarea confortului, lucrurilor moderne într-un mod plăcut la început, dar dependent și distrugător spre final), periclitând substanța morală și spirituală a societății. În același mod, educația este susceptibilă de a cădea pradă influențelor acestui spirit, încurajând competiția nemiloasă și inhibând abilitatea individului de a reflecta asupra adevărilor profunde și spirituale ale lui Dumnezeu.

Chiar și biserica, ca locaș al spiritualității și sacralității, nu este imună la influența coruptoare a duhului lumesc, fiindcă atunci când aceasta se implică în căutarea materialismului și puterii, sau când își disipează atenția asupra regulilor și tradițiilor exterioare, devine vulnerabilă asupra scopului ei sacru și riscă de a deveni complice a acțiunilor răului, în același timp învățând și pe alții.

„Nu iubiți lumea, nici cele din lume. Dacă iubești lumea, dragostea Tatălui nu este în tine. Căci tot ce este în lume - pofta cărnii, pofta ochilor și laudarea vieții - nu este de la Tatăl, ci de la lume. Și lumea trece, și pofta ei, dar cel care face voia lui Dumnezeu rămâne veșnic" (1 Ioan 2, 15-17).

Prin urmare, acesta ne îndeamnă să adoptăm o atitudine egoistă, desfrânarea, să cultivăm mândria, trândăvia și să manifestăm lipsă de compasiune și empatie față de ceilalți.

În contrast, Duhul lui Dumnezeu, ca o forță a binelui suprem, ne îndeamnă să adoptăm o conduită caracterizată de dragoste, smerenie și compasiune. Prin intermediul acestui spirit, suntem îndemnați să ne dăruim în slujba celorlalți și să intervenim în sprijinul celor aflați în nevoie, depășind interesele personale și manifestând o deschidere incontestabilă către ceilalți.

Precum ne spune Sfântul Apostol Pavel, „roadă Duhului este dragoste, bucurie, pace, îndelungă-răbdare, bunătate, facere de bine, credință, blândețe, înfrânare, curăție; împotriva unora ca acestora nu este lege" (Galateni 5, 22-24).

Un exemplu este învățătura lui Iisus, care ne îndeamnă să iubim și să binecuvântăm chiar și pe cei care ne persecută, subliniind imperativul iertării și reconcilierii cu cei ce ne-au greșit. În mod similar, suntem îndemnați să cultivăm o atitudine a speranței, să avem încredere în providența divină chiar dacă circumstanțele sunt dificile la început.

„Și când va veni El, Duhul Adevărului, vă va călăuzi în tot adevărul; căci nu va vorbi de la sine, ci va spune tot ce va auzi și vă va descoperi lucrurile viitoare. El Mă va glorifica, căci va lua din ce este al Meu și vă va face cunoscut. Toate lucrurile care sunt ale Tatălui sunt ale Mele. De aceea am zis că va lua din ce este al Meu și vă va face cunoscut." (Ioan 16, 8-11)

Astfel, rămâne să alegem responsabil drumul pe care dorim să-l urmăm în călătoria noastră spirituală, fie să alegem supunerea voinței Duhului lui Dumnezeu care ne va purta către mântuire și împlinire spirituală, în timp ce ignorarea sau aderarea la Duhul lumii ne va aduce în derivă și pierzare. Decizia noastră în această privință constituie o provocare cu implicații asupra destinului nostru spiritual, cât și ca evoluție a ființei umane transcendente.

Radu Emil Constantinescu

DISCREȚIA- POSIBIL REMEDIU PENTRU VINDECAREA DE VIRTUAL

Cei familiarizați cât de cât cu textul sacru au putut sesiza de multe ori în Evangheliile că Mântuitorul, atunci când era căutat de mulțimi de oameni ca să-L aclame sau pur și simplu să-L vadă după săvârșirea vreunei minuni cu impact emoțional mare, se ferea de acestea prin retragerea în pustietate sau pur și simplu trecea prin mijlocul lor amestecându-se cu ceilalți. Mesajul era clar: să nu căutăm niciodată să plăcem oamenilor. Lucru chiar exprimat cu subiect și predicat de însuși Mântuitorul când spune: „Vai, vouă, când toți oamenii vă vor vorbi de bine...” (Luca 6,26).

Unde ne situăm noi astăzi?

Vom pleca în a spune că viața noastră, mai nou, se „zbate” între real și virtual, încă de mici, fie de acasă, fie din primele zile de școală, căutăm să plăcem cuiva. Să fim apreciați (și să fim notați ca atare) de profesori, să fim apreciați și recompensați de părinți, să fim apreciați și evidențiați de semenii cu care interacționăm (colegi, prieteni, oameni obișnuiți).

De o bună vreme însă a mai intervenit în viețile noastre cât se poate de reale și concrete încă „o viață” și anume cea virtuală sau cum mai este ea denumită „second life” și această denumire e dată nu pentru că ar fi recunoscută ca fiind de mâna a doua, ci mai degrabă datorită apariției sale în viețile noastre. Ei bine, în această viață putem să idealizăm la nesfârșit: putem avea orașul pe care ni-l dorim, putem avea magazinele pe care ni le dorim, putem avea prietenii pe care ni-i dorim și când ni-i dorim, putem, nu în cele din urmă, să fim așa cum vrem să ne vadă alții, adică ne putem crea imaginea (atât cea fizică, dar și profilul psihologic pe care ni-l dorim) pe care nu am reușit să o dobândim în mod real. Cu alte cuvinte, ne mințim pe noi înșine și pe cei din jur, cum că am fi altfel decât suntem în realitate. Pentru acestea toate a fost creat și un întreg sistem de evaluare virtuală sau de măsurare a vizibilității noastre în plan virtual. Așa cum atunci când traversăm o stradă și știm că suntem alături de un anumit număr de oameni, că atragem privirile sau tragem cu privirea la un număr de persoane și facem în minte rapid, scurt și absolut superficial, judecați de valoare fără valoare sau impact la fel și în mediul virtual putem să ne facem vizibili, să ne evaluăm și să fim evaluați cum vrem. În on-line însă mai putem face un lucru pe care în viața reală nu-l putem realiza.

Cum ar fi să pot să fac să dispară de la așteptarea culorii verzi a semaforului persoanele care-mi sunt antipatice? În mediul virtual pot face acest lucru! Sau cum aș putea în viața reală să mă comport ca un psihopat fără să am probleme cu legea și bunul simț? Nu pot! Dar în on-line acest lucru e posibil și înspăimântător totodată!

Avem la dispoziție o „trusă” întreagă: like-uri, emoticoane...și toate acestea nu au criteriu de bază moralitatea sau corectitudinea socială, ci bunul plac al fiecăruia care are acces în această viață virtuală. Întrebarea la care încercăm să răspundem ar fi aceasta: Cum putem ieși din mediul virtual și să trăim mai intens viața reală? Nu doresc să se înțeleagă că am ceva cu mediul on-line

pentru că eu consider că nu prea mai putem azi face abstracție de această viață sau să ne facem că ea nu există dacă eu nu sunt acolo. Ea există și uneori există cu necesitate zdrobitoare.

Dar cum putem să conviețuim în virtual atât cât trebuie și să ne bucurăm, să trăim intens realul concret cu bucurii, încercări, tristeți etc. Un posibil răspuns ar putea să ni-l furnizeze Mântuitorul prin îndemnul Său la discreție. Această virtute până la urmă are menirea principală de a ne așeza fără remușcări în viață, în societate, în profesii exact acolo unde ne e locul. Chiar și momentele mai puțin faste pot deveni, dacă sunt privite cu obiectivitate, adevărate „trambuline” profesionale sau spirituale care să ne mobilizeze mai mult spre atingerea scopurilor dorite. *„Fii prieten cu cel care e brutal de sincer, pentru că sinceritatea e una dintre cele mai înalte forme de respect”* spune o vorbă...*Discreția ne oferă timp de gândire și de analiză interioară. Ea poate fi pauza necesară pentru autoevaluare cât mai corectă spre țelurile concrete ale vieții noastre.*

Dar avertizez că a fi discret în ziua de azi înseamnă a înota contra curentului. Toți cei din virtual sunt evaluați sau evaluează după numărul de like-uri sau distribuiri ceea ce discreția nu face. Omului discret îi repugnă acestea. El va căuta cu orice prilej să spună adevărul mai degrabă decât să fie plăcut vieții virtuale și aceasta dintr-un motiv foarte simplu. E conectat la alte valori. Hristos ar fi putut de multe ori să îmbrățișeze o carieră politică biruitoare cum însuși spune lui Petru Ucenicul..., întoarce sabia ta la locul ei, că toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri. Sau ți se pare că nu pot să rog pe Tatăl Meu și să-Mi trimită acum mai mult de douăsprezece legiuni de îngeri? (Matei 26,52 și 53).

Valorile sau virtuțile credinței, nădejzii în Dumnezeu și dragostei îl însoțesc pe omul discret ajutându-l să-și atingă scopurile în viața reală. Aș mai putea numi viața virtuală o viață surogat, o viață - drog deoarece consumată fără discernământ ea ne poate crea false idei, iluzii care uneori pot fi fatale vieții reale, adevărate. Discreția ne ancorează în real, ne face să-l vedem mai bine, cu obiectivitate, să ne evaluăm onest calitățile, slăbiciunile, țelurile. Cred că ar fi mult mai productiv dacă am lua mai în serios viața reală, ajutându-ne printre altele și de virtutea discreției.

Încercați să vedeți!

Preot paroh, Mihai Ifrim

APOR

Când a apărut asociația și care este rostul acesteia?

Asociația „Părinți pentru Ora Religie” a fost creată în 2015, în martie, în momentul în care exista inițiativa unei singure persoane de a elimina ora de religie din școală. Demersul se referea și la icoane, la toate însemnele religioase. Acest fapt a provocat o reacție, atât din partea părinților, cât și a elevilor.

La Borca, încă din decembrie 2014, se fac auzite vocile elevilor din liceul nostru, hotărâți să nu renunțe la ora de religie. Astfel, în martie 2015, se înființează „APOR-Borca”, pornind de la 24 de membri înscriși, în mare parte cadre didactice și preoți, deopotrivă părinți ai copiilor înscriși la școală.

Câți membri sunt înscriși în asociație? Ce activitate au aceștia?

Astăzi, pe pagina asociației sunt înscriși 950 de membri, comunicarea virtuală se mută în viața reală mai cu seamă în sărbători. În fiecare an, de Crăciun se organizează un concert caritabil, strângeri de fonduri și obiecte așteptate de persoanele defavorizate din zona noastră. Tinerii din asociație merg să ducă un colind și o bucurie bătrânilor din azile, copiilor din orfelinat.

O altă tradiție este organizarea conferinței de Buna Vestire. Multe dintre problemele tineretului, părinților, sunt dezbătute în aceste întâlniri, secondate cu program artistic susținut de tinerii zonei.

Am inițiat mai multe proiecte de colaborare, dintre acestea ne mândrim cu colaborarea „Asociația ADOR” din Paris, ocazie cu care am cunoscut și pe IPS Iosif, mulți preoți din diaspora, mânăstiri și enoriași din Franța. Pricesnele noastre au răsunit în multe biserici din străinătate, activitatea noastră fiind un exemplu urmat de mulți. De pildă, în fiecare an, de Sfânta Marie Mare-15 august, facem, în cadrul Școlii de vară, o activitate amplă, de petrecere în aer liber, dormim la cort, pelerinaje, culegerea plantelor medicinale, prezentarea tradițiilor din zonă - un exemplu de „distracție” pe cale de uitare. Este un moment așteptat de oaspeții noștri din alte județe ale țării, în aceeași măsură în care așteaptă și tinerii și părinții din zonă.

Ce putem găsi pe pagina APOR- Borca?

Pagina APOR Borca este o colecție de învățături creștine despre creșterea copiilor, despre viața noastră obișnuită. Aici sunt promovați acei oameni care fac cinste comunei noastre și Văii Bistriței prin purtarea creștinească. Tot aici sunt anunțate problemele majore ale semenilor noștri, pentru ca să ajute cei ce pot. Avem bucuria asocierii cu românii din diaspora, cu asociații de același fel din țară și din străinătate.

Un gând pentru viitor?

Avem încredere că tot ce se face spre slava Domnului, va dăinui!

Profesor, Cristina Petrea, președinte al Asociației APOR BORCA

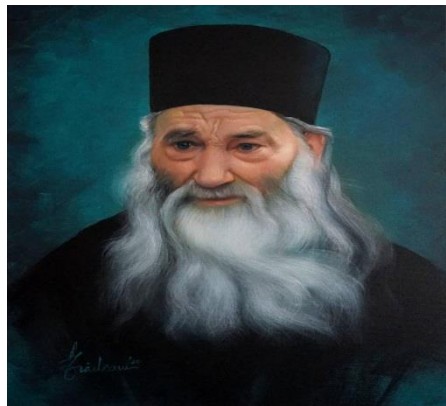
Un tandem duhovnicesc

Dintru început, de când au fost create, soarele și luna au mers într-un tainic tandem pe cerul pământului nostru, perpetuu dans pe care până la urmă, oamenii l-au deslușit. Fenomene de aceeași natură nu sunt numai în macrocosmos. ci și în microcosmos, în atomi, în AND, în sinus și în cosinus. Dar și în istorie.

Din secolul al IV-lea, de la primul sinod ecumenic, au coborât până la noi cei 318 Părinți, printre care și Marcus, mitropolitul Tomisului, reprezentantul românilor la Niceea. Prin canoane, sfinții au coborât în lumea noastră și hotărârile lor le ținem cu dragoste și cu strictete până azi. Sfinții de astăzi fac drumul invers, în ei a înviat Hristos, astfel că împreună se suie în calendar lângă cei vechi. Noi așteptăm învierea morților și viața veacului ce va să fie, ei deja au înviat și așteaptă învierea noastră. Pe vechi sau pe nou, noii sfinți se suie, pentru noi, în calendar. Atunci Constantin cel Mare i-a adunat pe cei ce aveau pe trupurile lor rănile din prigoana primelor secole și i-a coborât din munți și din peșteri în Sinod, iar acum poporul român ieșit din prigoana

comunistă a urcat spre chiliile și spre idealul celor ce aveau încă pe picioare urmele lanțurilor din Aiud.

Sub oblăduirea primului Sinod Ecumenic de la Niceea din anul 325 nu vom fi neapărat doar în anul 2025, la celebrarea a 1700 de ani, ci suntem de pe acum sub oblăduirea tuturor sfinților din calendar, vechi și noi.

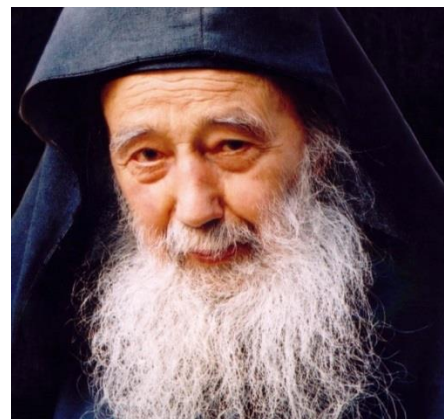
Nu întâmplător cei mai mari duhovnici ai Neamului Românesc au o legătură inclusiv calendaristică cu Sinodul I de la Niceea. După cum știm, cei 318 Părinți sunt pomeniți într-o duminică importantă de pe parcursul anului liturgic și anume în duminica a VII-a după Paști. După Înviere urmează duminicile lui Toma, Mironosițelor, Slăbănogului, Samarinenții, Orbului, urmează săptămâna cu Înălțarea Domnului și apoi a VII-a duminică a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic și, în final, Duminica a VIII-a a Pogorării Duhului Sfânt.

Am determinat în câțiva pași pe mâna Sfântului Ioan Damaschin datele importante ale nașterii pe pământ și nașterii în cer pentru doi mari duhovnici contemporani nemțeni, Părintele Justin Pârnu și Părintele Petroniu Tănase. Ei s-au născut la începutul secolului al XX-lea în județul Neamț; la 5 ani diferență în timp și la 10 km diferență în spațiu. Iosif Pîrvu în Petru Vodă și Petru Tănase în Fărcașa, peste Vârful Baicu din Munții Stănișoarei.

Anul nașterii Părintelui Justin Pârnu este 1919, la 70 de zile de la Unirea cea Mare de la 1 Decembrie 1918. În 1919, Paștele a picat pe 7 aprilie pe stilul vechi, slova P (=17), luna plină pascală pe 1 aprilie. Calendarul civil avea să se schimbe tot în acel an chiar la 1 aprilie, dar calendarul bisericesc a rămas la fel până la 1 octombrie 1924. Dacă Învierea a fost pe 7 aprilie în 1919, postul mare începea luni, pe 18 februarie, deci Părintele Justin s-a născut în ziua de 10 februarie, când în calendar era Sfântul Haralambie, dar și Duminica Înfiçoșătoarei Judecăți. În acea duminică este și lăsatul sec de carne, lucru prevestitor pentru părintele, care avea să se dovedească mare postitor, în rânduiala monahilor și să nu consume carne, rânduială reșezată de el în mănăstirile din România care i-au urmat exemplul, după căderea comunismului.

Anul nașterii Părintelui Petroniu Tănase este 1914, când Paștele a picat pe 6 aprilie, slova O (=16), luna plină pascală pe 28 martie, iar Rusaliile au fost după 50 de zile, pe 25 mai. Data nașterii Părintelui a fost 23 mai, adică cu două zile înainte de Cincizecime.

Dacă la naștere, Părintele Justin s-a născut la începutul postului mare și părintele Petroniu aproape de Rusalii, avem aici un tandem calendaristic, deoarece la moartea lor a fost invers, Părintele Justin a murit înainte de Rusalii, iar Părintele Petroniu la începutul postului mare. Părintele Justin a trăit 94 de ani, iar Părintele Petroniu a trăit 97 de ani, după care amândoi s-au născut în cer.

Părintele Petroniu a murit în 22 februarie 2011, când Paștele a fost pe 24 aprilie, slova U (=21), luna plină pascală pe 7 aprilie. Data de 22 februarie a fost marți, după duminica lăsatului sec de carne, adică la fel ca la nașterea Părintelui Justin.

Părintele Justin a murit în 16 iunie 2013, când Paștele a fost pe 5 mai, slova Ia (=32), luna plină pascală pe 26 aprilie. Data de 16 iunie a fost tot duminică, ca și data nașterii sale, iar aceea era Duminica dinaintea Rusaliilor, adică la fel ca la nașterea Părintelui Petroniu.

16 iunie 2013 a fost Duminica Sinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic, am văzut că este a șaptea duminică după înviere și ultima înainte de Rusalii.

La inițiativa Sfântului Sinod în anul 2025 vor fi canonizați **preoți și monahi persecutați sau martirizați de regimul comunist**.

Credem că nu întâmplător, până în 2025, când ne vom bucura de noile canonizări, vom avea anul 2024, când la 11 ani de la adormirea Părintelui Justin calendarul pascal va fi aidoma, adică Paștele va pica tot pe 5 mai, Rusaliile tot pe 23 iunie și Duminica Sinodului I ecumenic tot pe 16 iunie, ca și în 2013.

Părintele Petroniu a luat parte la mișcarea Rugului Aprins de la mănăstirea Antim și a suferit consecințele din partea conducerii comuniste, și-a încheiat viața ca stareț al Schitului Prodromu, cea mai importantă mănăstire română din muntele Athos, unde a revigorat viața monastică. La rândul lui, Părintele Justin a fost un continuator al mișcării isihaste paisiene de la Mănăstirea Durău și a avut contact și cu mișcarea isihastă pornită de la Aiud în temnițele comuniste; și-a încheiat viața ca stareț al Mănăstirii Petru Vodă, una dintre cele mai importante mănăstiri din Moldova, unde a revigorat tradiția autentică monahală după căderea comunismului.

Slavă lui Dumnezeu pentru acești doi părinți români contemporani și rugători pentru noi și mai ales pentru că începând de anul acesta ne vom închina la moaștele Părintelui Petroniu Tănase. Cu binecuvântarea Părintelui Patriarh Daniel, osemintele au fost dezgropate în data de 27 aprilie. După acest tandem jefelnic al crucii purtat de cei doi frați, firește că ei nu vor fi despărțiți nici în Înviere, deci nu va dura mult timp și ne vom putea închina și la moaștele Părintelui Justin Pîrvu.

Profesor, Florin Popescu

INFO

Inteligența artificială

Ce reprezintă și ce ocupații poate afecta

Inteligența artificială (IA) este un domeniu al informaticii care dezvoltă sisteme și tehnologii ce pot simula și pot reproduce capacitatea umană de a gândi, de a lua decizii, de a rezolva

probleme complexe și de a învăța din experiență.

Scopul IA este de a crea sisteme și algoritmi care pot imita și chiar depăși inteligența umană în anumite domenii specifice.

Sistemele IA pot fi programate pentru a prelucra și analiza cantități urișe de date, pentru a recunoaște și a interpreta imagini și sunete, pentru a rezolva probleme matematice sau logice, pentru a lua decizii în funcție de anumite criterii sau pentru a învăța și a se adapta la noi situații.

Exemple de aplicații ale inteligenței artificiale: asistenții virtuali, mașinile autonome, recunoașterea vocală și facială, traducerea automată, recomandările personalizate pentru cumpărături online, diagnoze medicale, jocuri video și multe altele.

Odată cu avansul tehnologiei și dezvoltarea inteligenței artificiale, este posibil ca unele ocupații să fie afectate și chiar să dispară. Exemple de ocupații care ar putea fi afectate: lucrătorii din industria producției (mașinile și roboții inteligenți pot prelua anumite sarcini repetitive și fizice, cum ar fi asamblarea și ambalarea produselor, ceea ce poate duce la reducerea numărului de angajați), operatorii de call center (asistenții virtuali și chatboții pot prelua multe dintre cererile și întrebările clienților, reducând nevoia de operatori umani în această industrie), șoferii de camion sau taxi (dezvoltarea mașinilor autonome poate duce la eliminarea nevoii de șoferi umani în industria transporturilor), lucrătorii din domeniul bancar (automatizarea proceselor bancare, cum ar fi procesarea tranzacțiilor și a cererilor de credit, poate reduce nevoia de angajați în acest sector), lucrătorii din domeniul retail (tehnologiile de self-checkout și de automatizare a stocurilor pot duce la reducerea numărului de casieri și angajați de deposit).

Cu toate că unele ocupații pot fi afectate, inteligența artificială ar putea crea noi oportunități de carieră. De exemplu, vor exista noi locuri de muncă în dezvoltarea, implementarea și mentenanța sistemelor inteligente, precum și în domeniile creativității și inovației, care nu pot fi înlocuite de către mașinile inteligente. În plus este posibil ca unele ocupații să fie redefinite și să necesite abilități complementare cu cele ale inteligenței artificiale, cum ar fi: abilitățile de comunicare, creativitatea și gândirea critică.

În ceea ce privește **joburile programatorilor**, există perspectiva că unele sarcini repetitive și de rutină ale acestora vor fi automatizate prin utilizarea inteligenței artificiale (IA), dar este puțin probabil ca joburile de programator să fie înlocuite complet de IA, deoarece programatorii lucrează îndeaproape cu clienții și echipele de dezvoltare pentru a înțelege cerințele și pentru a crea soluții personalizate, ceea ce înseamnă că programatorii vor rămâne esențiali în dezvoltarea și implementarea soluțiilor software complexe.

În ceea ce privește **domeniul artistic**, inteligența artificială poate fi utilizată pentru a crea desene, picturi. Există algoritmi și modele de învățare automată care pot fi antrenați să genereze imagini și, astfel, pot produce picturi. Un exemplu cunoscut este utilizarea rețelelor generative adversariale (GAN) în domeniul artei. GAN-urile sunt o formă de inteligență artificială care poate învăța să genereze imagini realiste bazate pe seturi de date de antrenament, dar, deși IA poate crea picturi, acestea sunt în general rezultatul unui proces de învățare automată și nu au aceeași semnificație, intenție sau expresivitate ca cele create de un artist uman.

În ceea ce privește **domeniul educațional**, în prezent, inteligența artificială (IA) nu poate înlocui complet profesorii în procesul de predare și învățare. Profesia de profesor implică mult mai mult decât doar transmiterea de informații - implică interacțiune umană, empatie, adaptabilitate, abilități de evaluare și feedback. Cu toate acestea, IA poate fi utilizată ca un instrument complementar în educație. Există deja exemple de utilizare a IA în clasă, cum ar fi automatizarea unor sarcini administrative, cum ar fi evaluarea lucrărilor sau gestionarea datelor. În procesul educativ, însă, aspectele umane ale procesului de predare și învățare (conexiunea emoțională, motivarea și îndrumarea personalizată), rămân esențiale și sunt mai bine realizate de către profesori umani. Profesorii joacă un rol important în a inspira și a forma tinerii, în afara simplei transmiteri de cunoștințe.

În concluzie, deși IA poate fi un instrument valoros în educație, profesorii rămân indispensabili pentru a oferi o educație holistică și pentru a se adapta la nevoile individuale ale elevilor.

Profesor, Liliana Chirilă

SMALL SCALE PROJECTS ON INCLUSION AND DIVERSITY FOR NEWCOMERS- o nouă experiență în cariera didactică

Cu bucurie și responsabilitate am primit vestea acceptării candidaturii mele în cadrul proiectului „Small Scale Projects On Inclusion And Diversity For Newcomers” organizat de către AGENȚIA NAȚIONALĂ DIN GRECIA- IKY/Erasmus+ Hellenic National Agency, în perioada 19-24 iunie, în orașul Ioannina- oraș considerat cea mai veche construcție bizantină a Greciei, construit de Împăratul Iustinian în anul 528, fiind astăzi capitala regiunii Epirus din Grecia.

După participarea la sesiunea online, (Online Session TCA Small Scale Partnerships for newcomers on inclusion and diversity- <https://youtu.be/p-9XF4QKRps>), unde am făcut cunoștință cu gazdele cursului, cu colegii din țările participante la curs (prin intermediul prezentărilor individuale la „avizierul virtual” special creat în acest scop în aplicația Padlet), ne-am clarificat „background-ul” și direcțiile de pregătire și analiză a evenimentelor ce urmau să

Sala cursului

se desfășoare la Ioannina, evenimente descrise în programul detaliat al cursului, pe care l-am primit cu toții pe mail. Tot în această aplicație au fost postate de către organizatori (și de către fiecare dintre noi), date utile despre agenda evenimentului, locul de desfășurare, informații despre călătorie, despre participanții la eveniment, materiale de instruire, fotografiile și alte lucrări colaborative din cadrul cursului.

Marți, 20 iunie 2023, după discursul de bun venit adresat de către gazde- dr. Laoura Alipranti, membră a Consiliului de conducere al IKY, Vana Sotiropoulou, șeful Departamentului pentru Programe Europene, Agenția Națională

Lucru pe grupe combinate

Elenă (EL01), Marina Besi, director al Direcției Regionale pentru Educație din Epir, Grecia, a urmat o scurtă introducere în TCA susținută de către Tasos Barmpas, coordonator al educației școlare KA2, ofițer TCA, IKY, Agenția Națională Elenă (EL01).

Antrenant și predispus la reflecție a fost exercițiul propus de către Miriam Petra Ómarsdóttir Awad, consilier principal în educație și cultură, Agenția Națională Erasmus+ din Islanda, intitulat „Inclusive Mindset” – Exercițiu personal (virtual) care a născut întrebări și posibile răspunsuri la problematicile sensibile legate de incluziune și diversitate. Au urmat apoi câteva prezentări despre ceea ce înseamnă incluziune și diversitate în Erasmus+ , clarificări prezentate de către Josip Lusa, responsabilul SALTO Incluziune și Diversitate (Educație și Formare), despre tranziția ecologică și sustenabilitatea mediului: practici în proiectele Erasmus+ sau despre „Transformare digitală în Erasmus+” (virtual) prezentări realizate de către Elpida Vagia, ofițer de asigurare a calității, IKY, Agenția Națională Elenă, respectiv Ioanna Pouloupoulou, ofițer de asigurare a calității, Agenția Națională Elenă. Toate acestea nu au făcut altceva decât să creioneze în mintea noastră direcții de acțiune în ceea ce privește proiectul de parteneriat pe care dorim să-l punem în aplicare în organizația din care facem parte.

A doua zi de curs, miercuri, 21 iunie 2023, după generoasele activități de spargere a gheții, Jón Svanur Jóhannsson, coordonator Erasmus+ și consilier principal, sectorul SCH, Agenția Națională Erasmus+ Islanda, a prezentat cadrul teoretic al sub-acțiunii KA210 (Parteneriate la scară mică) și pașii practici care pot duce la scrierea unei propuneri de calitate. Tasos Barmpas a prezentat documentul/formularul de lucru pentru proiectul KA210-Small Scale Parteneriate (la fața locului) urmând apoi lucrul în grupurile deja formate în prima zi, pentru pregătirea unui proiect KA210 cu accent pe incluziune și diversitate.

Prezentarea individuală a fiecăruia

Plimbarea de după amiază a completat într-un mod ingenios prima parte a cursului. Orașul Ioannina este așezat de-a lungul Lacului Pamvotida, lac ce adăpostește o insuliță cu același nume, accesibilă numai cu barca. Ajunși pe această insuliță, am avut răgazul să împărtășim idei și lucruri ce țin de viitoare colaborări, am vizitat biserici și muzee ce ne-au dezvăluit o mică parte din istoria Greciei. Cina servită pe malul lacului a încheiat ziua într-o notă distinsă și relaxantă, presărată cu muzică grecească și specialități din bucătăria tradițională.

Grupa numărul 5, SCH SECTOR, din care am făcut parte, a fost moderată de către Fani Stylianidou, NA staff, Hellenic National Agency, iar componența acesteia a fost următoarea: Adrianna Chmielewska și Natalia Wójcik din Polonia, Urve Karp din Estonia, Alessandro Ruffino și Laura Mari din Italia, Sophia Papastergiou, Parthena Christoforou și Evangellia Kousiouri din Grecia, eu și Mihaela-Lavinia Teodorescu din România. Proiectul pe care l-am inițiat ca exercițiu, în această muncă colaborativă în echipa noastră, l-am intitulat „IN-ART I Want I CAN”, Inclusion and diversity- Supporting teachers, school leaders and other teaching professions. Am parcurs sub supravegherea și sub îndrumarea atentă a moderatoarei grupei toate rubricile formularului, primind permanent clarificări și consultându-ne între noi, aflând astfel și specificul învățământului din zonele de unde făceau parte membrii grupului. După amiază, în timpul vizitei organizate în orașul Ioannina, în turul minunat cu barca lacul Ioannina spre insula fără nume, am avut posibilitatea să ne împărtășim gânduri și impresii între noi, să ne identificăm posibili parteneri de proiect. De asemenea, cina la restaurant pe malul lacului Ioannina a fost un bun prilej de comunicare și împărtășire a ideilor.

A treia zi de curs, joi, 22 iunie 2023, după exercițiul antrenant de energizare, am definitivat lucrul în grupuri pentru pregătirea unui proiect KA210 cu accent pe incluziune și diversitate, apoi am participat la prezentarea în plen a propunerilor fiecărui grup, având astfel posibilitatea de a observa și alte viziuni și propuneri. Am participat apoi la discuțiile privind punctele forte și punctele slabe ale propunerilor grupurilor prezentate, discuții inițiate de către personalul NA și moderatorii grupurilor sau dirijate de unele întrebări ale participanților. După amiază am plecat spre Zagoria – „ținutul din spatele munților”, în vizită în satul Monodendri, Aristi. Zagoria este o regiune de o frumusețe naturală absolut încântătoare, care cuprinde 46 de sate și cătune construite din piatră, în jurul Canionului Vikos. Am descoperiți frumusețile Zagori din partea de nord-vest a Greciei și satele mici tradiționale încadrate în peisajul unic oferit de munții Pindului, am parcurs pe jos o mică parte din faimosul defileu al Vikos, Conform Guinness Book of World Records 1997- cel mai adânc defileu din lume. De menționat este faptul că Biserica Aghios Athanasios, aflată în mijlocul pieței centrale, ce are o valoare istorică semnificativă, mănăstirea Sf. Ilie, datează din perioada întemeierii Monodendri, la începutul secolului al XV-lea. Din aceeași perioadă datează și biserica Sf. Gheorghe (Aghios Georgios). Plimbarea pe jos, pe cărarea pietruită care duce la mănăstirea Agia Paraskevi, mănăstirea din piatră, aflată pe marginea defileului Vikos, a fost cu adevărat încântătoare. Mănăstirea istorică Agia Paraskevi, este construită pe marginea defileului Vikos iar așezarea ei, ca o mică fortăreață ascunsă de ochii curioși și iscoditori ai unor posibili trecători, invită cu

adevărat la popas, răgaz meditativ și rugăciune. Vederea panoramică de la mănăstire este spectaculoasă. Am luat cina la un restaurant, aici, în această regiune, fiind serviți cu diverse și gustoase specialități grecești.

Vineri, 23 iunie, am lăsat în urmă orașul Ioannina, dar am luat cu mine foarte multe amintiri, prieteni noi, gânduri și idei proaspete, constructive. Dorința mea de a contribui în școala în care lucrez la dezvoltarea instituțională și creșterea calității educației, prin scrierea unui proiect axat pe diversitate și incluziune se apropie de realizare. Mă simt motivată și pregătită în a forma o echipă cu colegii mei în această privință.

A fost o plăcere să colaborez cu toți participanții la TCA privind parteneriatele la scară mică Erasmus+ din Ioannina, eveniment găzduit de agenția Erasmus+ din Grecia. Am fost peste 50 de cadre didactice din 14 țări diferite și am petrecut trei zile, împărtășind și dezvoltând idei de proiecte axate pe educație incluzivă și diversitate. Energia și angajamentul tuturor au fost contagioase și motivaționale.

Pentru viitor propun următoarele activități pe care doresc să le organizez cu colegii mei:
Workshop în comunitatea de învățare a Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca cu tema „Oportunități de dezvoltare locală prin

- a) *Erasmus+ / Acțiunea-cheie 2 – TCA (Parteneriate Strategice) ”*
- b) *Analiza nevoilor școlii noastre și stabilirea unor ținte strategice*
- c) *Constituirea unei echipe de scriere proiect*

Am realizat deja activități de diseminare în comunitatea de învățare a școlii din care fac parte, iar echipa viitorului colectiv de scriere a proiectului s-a configurat. Cu informațiile și motivația dobândită, cu partenerii organizați și riguroși, cu echipa serioasă și foarte bine pregătită și coordonată, consider că viitorul nostru proiect, pe care îl vom depune, are toate șansele să fie finanțat

Pentru mine, șansa de a colabora, de a cunoaște oameni noi și de a învăța lucruri noi de valoare, menite să mă ajute în viitor să creez un parteneriat potrivit ce va răspunde nevoilor liceului la care îmi desfășor activitatea, precum și posibilitatea de a scrie un proiect de calitate, sunt numai câteva dintre țintele atinse prin această participare la cursul din Ioannina.

Cu echipa din România, alături de doamna Veronica Simionescu-Expert proiecte de parteneriat în cadrul Departamentului Proiecte în domeniile Educației școlare și Educației adulților ANPCDEFP

și doamna Andreea Samoilă- Expert proiecte de parteneriat ANPCDEFP

Profesor pentru învățământul primar, Nicoleta Ciubotă

Un nou proiect Erasmus+ la Liceul „Mihail Sadoveanu” din Borca

Finanțat de
Uniunea Europeană

Erasmus+

Luna Octombrie începe la Liceul din Borca cu lansarea proiectului Erasmus + cu titlul *Practică IT la firme europene*, a cărui derulare este finanțată de către Uniunea Europeană prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale.

Datorită echipei de scriere a proiectului, propunerea instituției noastre cu numărul 2023-1-RO01-KA122-VET-000139969 a obținut, în urma evaluării calitative, 86 de puncte din punctajul maxim posibil de 100 puncte, grantul aprobat al proiectului fiind de 95316 EURO.

Proiectul își propune ca scop, creșterea calității formării profesionale inițiale în domeniul IT, a competențelor-cheie și dezvoltarea comportamentelor responsabile față de mediu a elevilor de la specializarea matematică-informatică.

Cum va fi atins acest scop? Prin multitudinea activităților propuse în formularul de finanțare, dar mai ales prin intermediul celor două mobilități pentru elevii de la specializarea matematică informatică, ce vor fi organizate în două fluxuri, unul în Cipru, pentru 16 elevi de clasa a X-a cu scopul dobândirii de competențe specifice în domeniul „Editare pagini web” și unul în Portugalia, pentru 14 elevi de clasa a XI-a, în domeniul „Editare imagini”.

Printre obiectivele proiectului am putea menționa:

- îmbunătățirea competențelor digitale și a abilităților practice de specialitate pentru 30 de elevi de la clasele a X-a și a XI-a, specializarea matematică-informatică;
- dezvoltarea de comportamente responsabile față de mediu, prin schimbarea atitudinii față de consumul resurselor naturale și față de gestionarea deșeurilor din gospodăriile proprii, pentru 30 de elevi de la clasele de matematică-informatică, în vederea formării unui profil de viitor cetățean european responsabil, precum și internaționalizarea și conectarea liceului cu instituții europene.

Durata de derulare a proiectului este 1 octombrie 2023 – 30 noiembrie 2024.

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale Agenției Naționale (AN). Nici Uniunea Europeană și nici AN nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea”.

Profesor. Liliana Chirilă
Profesor, Gheorghe Carază

ERASMUS +

„Veni, vidi, vici”.

Iulius Cezar (100-44 î. Hr.)

În perioada 3-7 aprilie 2023, am avut posibilitatea de a participa la activitatea de formare ICT în Education: innovative approaches to teaching, în cadrul consorțiului Erasmus+ în domeniul „Educație școlară”, număr de referință 2020-1-RO01-KA120-SCH-09554, unde Casa Corpului Didactic este lider și care s-a desfășurat la Roma. Aici am făcut cunoștință cu echipe din Letonia, Turcia, Germania, Ungaria și România. Am învățat

că există frumusețe în diferențele fiecăruia, care ne definește și ne face mai puternici, realizând activități practice pe platforme educaționale și cursuri de robotică. În viziunea constructivistă, se învață cel mai bine prin experiența proprie. Totodată, învățarea este facilitată de interacțiunea cu ceilalți, astfel încât se pune accentul pe lucrul în echipă. Conform acestor principii, după prelegerile de prezentare și informare, au urmat sesiuni de lucru pe grupe. Robotica este știința care se ocupă cu construirea și programarea roboților.

Un robot este un dispozitiv mecanic care poate fi programat pentru a urma un set de acțiuni. Are o unitate de procesare, senzori pentru a percepe mediul din jur și motoare pentru a-și deplasa membrele sau roțile. Poate vorbi, să scoată sunete sau să clipească cu lumini și culori ca răspuns la mediu, conform instrucțiunilor.

Roboții sunt un instrument perfect pentru educație, deoarece îi permit unui elev să își dezvolte abilitățile, dar și să se distreze în același timp. Jucatul face parte din robotică, iar creativitatea pe care și-o vor dezvolta copiii, îi va ajuta în viitor, îi învață concept de matematică și științe, facilitează o introducere în programare.

Italia a fost casa și locul de muncă pentru maeștri din toate domeniile: Dante Alighieri, Galileo Galilei, Michelangelo, Leonardo da Vinci, Giuseppe Verdi, Girolamo Cardano (care a descoperit metoda de rezolvare a ecuațiilor de gradul al treilea), iar pentru pasionații de modă, Giorgio Armani. Roma, fascinantă, încărcată de istorie, este plină de frumuseți nedescoperite la fiecare pas. Orașul Etern, care merită explorat, are muzee și grădini secrete, până la priveliști uluitoare de pe acoperiș și din ruine subterane. Aici există muzee, palate, catedrale pline cu cele mai frumoase opere de artă din lume. Dintre atracțiile cele mai importante Capela Sixtină, relicvele străvechilor sale glorii- Colosseumul, Forumul, Panteonul, Fontana di Trevi, Columna lui Traian, imensele bogății ale Vaticanului, fiecare colț în care te uiți este o operă de artă

suprapusă peste o altă operă de artă. Maeștrii Renașterii timpurii și ai barocului și-au exersat aici geniul, în toate disciplinele: pictura, sculptura, arhitectura și decorare.

Colosseumul este poate cea mai mare construcție a Imperiului Roman, unde cu mii de ani în trecut gladiatorii luptau până la moarte dincolo de ziduri, sub privirile a peste 50.000 de spectatori.

Fontana di Trevi-legenda spune că o fecioară le-a arătat această fântână soldaților însetați. Potrivit tradiției, trebuie să arunci un bănuț în fântână ca să fii sigur că te vei întoarce la Roma, dar că și dorințele ți se vor îndeplini.

Panteonul este cel mai conservat dintre toate templele antice, această minune arhitecturală are în vârful cupolei un oculus gigant, deschis în permanență către cer, fiind cel mai mare dom zidit din Europa.

Bucătăria italiană este caracterizată prin flexibilitate, folosește o gamă variată de ingrediente, fiind unul din lucrurile care atrag.

Ocupă locul al III-lea în lume după bucătăria chinezească și cea franceză. Se consumă fructe de mare, orez, ulei de măsline, citrice și se bea vin.

Felurile de mâncare reprezintă stilul de viață italian, fiind recunoscută această țară pentru preparatele sale precum pizza, paste și lasagna, înghețată și tiramisu.

Ceea ce am apreciat cel mai mult la acest proiect au fost oamenii, mai precis căldura cu care se tratau unii pe alții, am fost impresionată de implicarea lor pentru a crea un mediu optim pentru educație și cultură.

În ultima zi de vineri la Roma, ne spunem „La revedere” din Piața del Popolo, facem un tur cultural special, despre capodoperele lui Caravaggio, împreună cu Francesco și Eleonor.

Activitățile au fost prețuite de toți profesorii, reprezentând un mijloc inedit de învățare și totodată recreativ, de învățare și culturalizare, dar și de a ne amuza împreună.

Proiectul a reprezentat o experiență de neuitat pentru toată lumea, o săptămână scurtă, dar intensă, care a avut o influență majoră asupra dezvoltării personale a fiecăruia.

Profesor, Nicoleta Gavriliuț

CĂLĂTOR ÎN MUNȚII CARPAȚI...

Că avem o țară minunată știm cu toții...că Dumnezeu ne-a înzestrat cu o bogăție infinită, oferindu-ne toate formele mari de relief este de asemenea un lucru cunoscut de toată lumea... dar oare câți dintre noi am avut curiozitatea să

descoperim în profunzime frumusețea oferită de natură?

Fiind născută și crescută într-o zonă de munte, am îndrăgit de mică hoinăritul prin pădure, pe poteci sau pe lângă ele și în continuare cred că nu există parfum mai frumos decât cetina de brad scăldată într-o ploaie de vară.

După ce am colindat prin toate pădurile din apropierea casei a urmat primul traseu adevărat cu marcaje și acesta a fost în Masivul Ceahlău. Am mers împreună cu sora mea și alți copii mai mari într-o excursie organizată de domnul profesor Gheorghe Bondar. Deși eram cea mai mică din grup (mai exact în clasa a doua), nici o clipă nu am cedat și în sinea mea eram

foarte mândră că m-am aflat aproape pe toată perioada excursiei în fruntea grupului.

Anii au trecut, iar viața mi-a îndrumat pașii spre alte meleaguri, spre locuri în care construcțiile impunătoare și betoanele au luat locul minunatelor priveliști cu păduri. Dar am realizat destul de repede că un bun pansament după o săptămână agitată și încărcată este conectarea cu natura... dar mai ales cu muntele...și uite așa am dat stratul călătoriilor pe crestele Carpaților și nu m-am oprit până când, nu am finalizat toate vârfurile de peste 2500 m din munții noștri, 13 la număr. (În ordinea ierarhică aceștia sunt: 1. Vf.Moldoveanu- 2544m, 2. Vf.Negoiu -2535m, 3. Vf. Viștea Mare- 2527m, 4. Vf.Parângul Mare- 2519m, 5. Vf.Lespezi- 2517m, 6. Vf. Omu- 2514m,7, Vf. Peleaga- 2509m, 8. Vf. Păpușa- 2508, 9. Vf. Vânățarea lui Buteanu- 2507m, 10. Vf. Hârtopul Darei- 2506m, 11. Vf. Cornul Cățunului- 250555m, 12. Vf. Bucura Dumbrava- 2503m, 13.Vârful Dara-2500m)

Am început seria vârfurilor de peste 2500 de metri în munții Retezat...și tot aici am și încheiat. Acești munți oferă imagini care îți taie cu adevărat răsuflarea: lacuri glaciare superbe și stânci care par a fi aruncate la întâmplare de cineva atotputernic. (Iar acum după ce le-am atins pe toate pot afirma că Retezatul rămâne favoritul meu)

Totuși, satisfacția mea cea mai mare a fost la prima urcare pe Vârful Moldoveanu. Am fost extrem de fericită că am reușit, iar în mintea mea mi-am spus: „mai sus de aici nu se poate, în țara mea”. Apoi am citit un mesaj înscris pe vârf care mi-a rămas în suflet: „Cine a ajuns până aici este un învingător!” Și cu tot respectul pentru prietenii mei de peste tot din țară, nu pot să nu fiu puțin mândră că cel mai înalt vârf din România se numește Moldoveanu (și nu olteanu, ardeleanu sau munteanu).

Fiecare drumeție și fiecare vârf mi-a rămas bine întipărit în minte și în suflet. Uneori a fost greu, alteori mai ușor, dar fiecare traseu a avut farmecul său. Drumul până în vârf este adesea anevoios, cu momente de „nu mai pot!” sau „oare mai este mult?”, dar când ajungi la destinație muntele te răsplătește cu vârf și îndesat cu peisaje magnifice...parcă din basm. Ai senzația că nu poți parcurge cu privirea suficient de mult în raport cu frumusețea găsită. Și chiar

dacă faci poze, la revederea lor ai sentimentul că nu reflectă cu adevărat imaginea pe care ai întâlnit-o acolo sus.

Muntele este prietenos cu toți cei care sunt dornici să-l descopere și se așează răbdător la picioarele fiecăruia, însă are o condiție: vrea să fie respectat și să nu se intervină cu lucruri care i-ar putea știrbi din frumusețe sau grandoare. Dar din păcate cu cât sunt mai accesibile traseele, cu atât întâlnești mai multe urme lăsate de drumeți needucați.

Muntele s-a dovedit a fi un excelent camarad, el ne ascultă gândurile, planurile și totodată poate fi un profesor bun, care ne ajută să învingem temerile și care ne învață cum să exersăm curajul.

Așadar, eu încurajez pe toată lumea să îndrăznească să descopere înaltul munților Carpați, căci după prima tură sunt convinsă că imediat începe planificarea pentru următoarea și următoarea și următoarea. Lucru pe care eu l-am început deja să-l fac!

Cărări senine!

Raluca Malnaș, absolventă a Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca, promoția 2005

Interviu

Despre iubire și protecția animalelor

1. Ce v-a determinat să alegeți această meserie? De exemplu, de ce nu medicină umană?

Apropierea de animale și interesul pentru îngrijirea lor l-am dobândit încă din copilărie. La aceasta s-a adăugat îndemnul mamei care spera să scap de cozile la alimente din 1989.

2. Dintre oameni și animale care sunt mai ușor de tratat?

Evident animalele sunt mai ușor de tratat și totuși foarte greu uneori de diagnosticat. Uneori flerul vine după o îndelungată practică!

3. Sunteți de acord că și animalelor trebuie oferită multă dragoste ?

Cine nu are considerație, (milă și dragoste) față de animale, se poate să nu aibă nici față de semenii (oameni). Ca și între oameni, sentimentele pot fi mimate până la un punct. Deci, sunt empatici și animalele.

4. Care considerați că sunt beneficiile în a avea un animal de companie, indiferent de tipul acestuia?

Sunt aceleași pe care le oferă un suflet curat aflat în preajma noastră. Să ne gândim la un copil. El este un etalon al inocenței în familie!

5. *Cât timp dedicați sprijinului animalelor? Vă puteți împărți mereu, la fiecare problemă?*
Este partea cea mai delicată a profesiei. Nu te poți împărți echitabil, poți însă lucra în echipă.

6. *Care a fost cea mai frumoasă experiență pe care ați avut-o până acum din punct de vedere profesional?*

Este o alegere dificilă, sunt mai multe. Totuși, când pe stradă sunt salutat cu un zâmbet de proprietarii de animale este suficient.

7. *Ce importanță au de fapt animalele în viața noastră? Și de ce trebuie protejate?*

Sunt singurele noastre proprietăți vii, cu rol utilitar (lapte, carne, brânză, ouă) și afectiv (orgoliul este de multe ori mângâiat). 😊

8. *Aveți zile epuizante care, datorită pasiunii, totul devine simplu și ușor?*

Se ajunge la epuizare, uneori doar mila față de un biet animal te mai pune în mișcare, când proprietarul nu merită nici o privire.

9. *Ce calități credeți că trebuie să aibă un medic veterinar bun și ce anume vă califică pe dumneavoastră pentru această meserie?*

Empatia și onestitatea

10. *Este răbdarea o virtute esențială în fiecare caz?*

Da!

11. *Cum ați defini succesul în cariera de medic veterinar?*

Efort recompensat?

12. *Ce sfaturi le puteți da celor care vor să se îndrepte către Facultatea de Medicină Veterinară sau celor care sunt încă la început de drum în această carieră?*

Orientare, testarea calităților proprii și perseverența!

Dr. veterinar Mihail Cortez

Interviu realizat de Marta – Georgiana Hopic, clasa a XI-a A

PSIHOLOGIE

Agresivitatea în familie

Irina Gheorghiu, clasa a V-a A

Agresivitatea, în general, este o formă de manifestare ce presupune utilizarea forței pentru a manifesta superioritatea, fiind o conduită acută cu finalitate distructivă sau transformativă.

Agresivitatea în familie este orice act vătămător, fizic sau emoțional care are loc între membrii unei familii. „Violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală, săvârșită cu intenție de un membru al familiei împotriva altui membru al aceleiași familii, care provoacă o suferință fizică, psihică sau un prejudiciu material.” (Legea 217/25 mai 2003)

Multe persoane sunt adepții ideii că „bătaia este ruptă din rai” și trebuie să facă parte integrantă din educația unui copil și sunt cazuri

în care copiii sunt bătuți cu pumnii, picioarele sau alte pedepse de genul acesta, în urma cărora rămân răni fizice grave dar, mai ales, răni psihice și sufletești, deosebit de profunde. Agresivitatea domestică se manifestă întodeauna în cadrul unei relații intime, în spațiu restrâns și privat. Într-o familie bătută de violență, copiii cresc într-o atmosferă în care nevoile lor de bază sunt nevoia de siguranță, de viață ordonată, de dragoste, ce sunt profund neglijate.

Copiii care cresc în familii violente dezvoltă comportamente și o condiție fizică ce-i face ușor de recunoscut, prezentând probleme fizice cum ar fi boli inexplicabile, dezvoltare fizică mai lentă, probleme emoționale și mentale - anxietate mărită, frica de abandon, izolare, mânie, probleme psihologice precum neîncredere în sine, depresie, comparare cu viața mai fericită a colegilor, probleme de comportament - agresivitate sau pasivitate la agresiunile celorlalți, probleme cu somnul, bătaia, fuga de acasă, mutilare, consum de droguri și alcool, comportament defensiv ca minciuna, de asemenea, probleme școlare: neîncredere, eliminare, schimbări bruște în performanțele școlare, lipsa de concentrare, lipsa de maniere sociale, identificarea cu eroii negativi.

Un copil educat într-o familie unde comportamentul agresiv este predominant va începe să lipsească de la școală, să întârzie acasă, să aibă rezultate școlare sub posibilitățile sale reale, să fie mai retras în relațiile cu colegii, profesorii și prietenii sau să fie mai agresiv. De asemenea, copilul poate avea coșmaruri, ticuri, frici nejustificate, trist, fără chef de joacă, tăcut, poate sări în sprijinul unuia dintre părinți, comportându-se ca un mic adult. Unele dintre efectele violenței domestice sunt mai ușor de observat de cei din jur: vânătăile, contuziile, pierderea în greutate, starea marcată de oboseală, lipsa interesului pentru propria înfățișare și ținută. De obicei ajung să dezvolte aceleași comportamente ca și părinții lor, deoarece sunt învățați că violența este o metodă eficientă de a controla alți oameni. Studiile au arătat că adolescenții care trăiesc într-un mediu violent sunt următoarea generație de agresori și victime deoarece învață că este acceptabil ca un bărbat să lovească o femeie sau propriul copil, că violența este modul de a obține ceea ce vrei iar exprimarea sentimentelor înseamnă slăbiciune.

Agresivitatea domestică are caracter instrumental deoarece agresorul controlează victima, obține ceea ce dorește de la ea. Comportamentele devin funcționale, adică persistă, dacă au și rezultatul scontat. Un comportament care nu are rezultatele așteptate pentru cel care-l aplică, tinde să nu se mai repete după o anumită perioadă de timp. La fel, comportamentele violente tolerate prin neintervenție sau întărite, persistă și se accentuează. De asemenea, se produce cu intenția de control și dominare, de menținere a puterii, îi conferă caracterul de intenție pe care de regulă abuzatorul nu o recunoaște, dar poate fi identificată prin rezultatele pe care le produce. Violența nu este înăscută, copiii învață prin imitație, familia reprezentând modelul din care își extrage valori, cunoaștere și comportamente.

Câteva trăsături definitorii ale agresorului sunt consumul de alcool, neîncrederea în sine, temperamentul violent, ironic, critic, cinic, învinovățește pe alții pentru eșecurile proprii, iar în conversații încearcă să domine crezând că puterea și controlul pot fi obținute prin violență. De cealaltă parte, victima își pierde încrederea în sine, valoarea de sine și a simțământului de control, manifestă neglijență personală în igienă și nutriție, stres ridicat și frică ce pot să

provoace boli psihosomatice sau pot agrava bolile cronice, crește consumul de alcool sau poate apărea comportamentul de deplasare a furiei, devenind agresivi chiar ei.

De remarcat este faptul că în rândul tinerilor a crescut fenomenul violenței, al agresivității și că pe primul loc în rândul cauzelor se află climatul familial deteriorat și slaba comunicare în cadrul familiei. De aceea, se recomandă ca orice problemă care apare în familie să se discute cu membrii familiei acea problemă, cu mult calm și răbdare iar dacă problemele vă depășesc, atunci apălați la persoane competente pentru a cere sprijinul și a vă ajuta.

BIBLIOGRAFIE:

BONIA, Georgiana Virginia. *Violența în familie*. În : *Violența femeii în familie* : [on-line], [accesat 01 octombrie 2023] . Disponibil pe internet la adresa <https://www.revistacalitateavietii.ro/2016/CV-2-2016/03.pdf>

Profesor-psiholog, Mirela Loghin

CENACLU

Mamă fluture

Tu, când vei răsari, eu voi apune
 Căci sunt ca o mamă fluture...
 Tu vei îmbrăca haina vieții
 Iar eu voi vedea a morții ceață...
 Pe o frunză de pelin
 Îți voi scrie o rugă cu lacrimi
 Și o voi pune la răscruce
 Ca să știi pe care drum să-ți duci a ta cruce,
 Dar te rog, să nu uiți să zbori
 Cât mai sus, până în nori
 Cândva acolo sus ne vom întâlni

Denisa Rusu, clasa a V- a A

Pe când și pe tine judecata te va răpi,
 Dar până atunci te rog, fii bun cu cel de lângă tine
 Obrazul lui îl vei uda mâine,
 Căci eu nu voi mai fi, asta trebuie să știi!
 Tu când vei răsari, eu voi apune
 Căci sunt ca o mamă fluture...

Diana Cotrigășanu, clasa a XII-a C

Nu mă uita

Mai lasă-mă să-ți aud glasul
 Ce inima mi-o face cioburi,
 Să-mi zboare visele iar stoluri
 Când drumul vieții îl străbat cu pasul.

Vreau să mă minți cum niciodată
 Prea inocentă n-ai făcut-o,
 Dar inima în zdrențe alți-au rupt-o
 A ta iubire-i moară, nepătată.

Mai bine îmi luai viața, nu iubirea,
 Oricum de bună voie ți-aș fi dat-o,
 Dar ce avem mai scump tu mi-ai luat
 Și-n joc de șah ai dat la rege mat,

Dă-i înapoi iubirea!

„Nu mă uita” ca florile de mai,
 Rămâi doar să privesc odată
 Iubirea noastră alb-imaculată,
 Te-aș fi iubit nebun ca prima dată,

Pe note ale unui nai.

Ioana Cozma, clasa a V-a A

Ruben Carază, clasa a XII-a A

SĂNĂTATEA ÎNAINTE DE TOATE

TUTUNUL

Nocivitatea compușilor chimici ai tutunului

Țigara este un veritabil laborator unde, fumătorul își prepară otrăvuri pentru persoana proprie și pentru cei din jur. Ca orice organism viu, planta de tutun are o compoziție chimică complexă (fapt remarcat în materialul anterior) cu specificația că cel puțin 60 din cei peste 4000 de compuși chimici puși în evidență, în contact cu țesuturile vii, provoacă cancer.

Nicotina:

Multă vreme s-a crezut că nicotina este singurul compus toxic al tutunului și al fumului produs prin arderea acestuia. Nicotina este principalul alcaloid (compus chimic cu reacție alcalină, conținând azot în moleculă) din frunzele de tutun, unde se găsește ca sare a acizilor citrici și malic. Frunzele de tutun uscate conțin 2-8% nicotină. Alcaloidul este prezent în produsele din tutun folosite ca droguri și în produsele medicamentoase folosite în dezintoxicarea organismului (starea de sevraj).

Nicotina este un drog care creează dependență, acționând asupra sistemului nervos central, inițial printr-o stimulare apoi printr-o încetinire a activității, fapt ce se materializează printr-o excitație apoi prin depresie urmată de sedare. Alte acțiuni: activarea electrocorticală, relaxarea musculaturii scheletice, efecte endocrine și cardiovasculare. Nicotina se leagă de receptori specifici ai sistemului nervos, traversează bariera sânge-creier și se acumulează la scurt timp după pătrunderea în organism (câteva secunde) în creier.

Efectele nicotinei sunt:

- bătăi cardiace rapide
- constricția vaselor sanguine din cord
- creșterea pulsului și a presiunii sângelui
- creșterea ejecției de sânge din cord
- creșterea concentrației de acizi grași din sânge
- creșterea agregării plachetare
- scăderea estrogenilor, fapt ce determină o menopauză precoce.

Unii alcaloizi din tutun înrudiți cu nicotina, inclusiv nicotina, produc prin metabolizare (transformare chimică) nitrozamine, compuși cancerigeni. Pe lângă nicotină, în tutun se găsesc și alți alcaloizi cum ar fi: nicoteina, nicotimina, nicotelina, pirolidina, anabazina, miozina, N-metilmiozina, nicotirina etc., care împreună reprezintă 2-6%. Cotinina este un metabolit al nicotinei (produs de transformare) deosebit de cancerigen.

Nicotina este una din otrăvurile cele mai violente. Fiecare inhalare de fum conține suficientă nicotină pentru a omorî un șoarece prin injectarea ei. O doză de 30-50 mg de nicotină este suficientă pentru a omorî un om. Nicotina provoacă un spasm al micilor bronhii ducând la o jenă respiratorie care poate ajunge nivelul astmatic. Nicotina este responsabilă de dependența tabagică și de toxicomania care o însoțește, fiind și aditivă. Ca și pentru alte droguri, este nevoie de cantități crescânde pentru a obține același efect, trecându-se în câteva luni de la folosirea ocazională, la obișnuință și apoi la dependență.

Nicotina produce efecte dezagreabile, greață, transpirație abundentă, vomă, dar corpul fumătorului se obișnuiește repede cu ele. La sfârșitul unei zile, un fumător a absorbit deja 30-50 mg nicotină – doza mortală. Ficatul a metabolizat-o (transformat-o) și eliminat-o, pe măsură ce a fost absorbită.

Înghițirea de tutun poate fi la fel de periculoasă și chiar mortală pentru un copil care a îngurgitat o cantitate de nicotină conținută într-o singură țigaretă.

Experții OMS spun: „Trebuie bine înțeles că nicotina este un drog și un drog puternic. De altfel, industria tutunului o știe foarte bine. Se regăsește chiar în propriile ei documente, care arată că țigareta nu este decât un suport pentru acest drog”.

Oxidul de carbon – monoxidul de carbon:

Oxidul de carbon (CO₂) este un gaz incolor, foarte toxic și otrăvitor, prezent în concentrații mari în fumul de tutun (2-4% din fumul inhalat). O concentrație în aer de 0,1% în volum este periculoasă după un timp, dar una de 1% este mortală după câteva minute. Intoxicațiile fumătorilor cu oxid de carbon sunt cronice și nu provoacă decese imediat. Oxidul de carbon este generator de hipoxie în toate țesuturile, în competiție cu oxigenul. CO₂ se combină de 200 de ori mai repede cu hemoglobina decât oxigenul, explicându-se astfel reducerea capacității de transport a oxigenului de către hemoglobina din sânge. CO₂ reacționează cu hemoglobina din sânge formând carboxihemoglobină, compus analog cu oxihemoglobina, dar mult mai stabil. Când aerul conține 0,07% în volum CO₂, jumătate din hemoglobina din sânge este transformată în timp de o oră în carboxihemoglobină, hemoglobina nemaiputând îndeplini funcția normală de transportor al oxigenului de la plămâni la organe și țesuturi. O slabă alimentare cu oxigen antrenează risc de accidente grave, mai ales în cursul efortului fizic.

Oxidul de carbon este un puternic agent vasoconstrictor, factor de îmbătrânire a pereților vasculari. Se vorbește de „stress vascular” cu manifestări clinice ca: extremități (mâini și picioare) reci, gâfâială rapidă la efort, riduri accentuate, ten palid, întârzierea proceselor de cicatrizare etc.

Țesuturile și organele marilor fumători primesc cu până la 15% mai puțin oxigen. În aceste condiții, creierul și musculatura sunt incapabile să funcționeze eficient iar compensarea se face printr-o muncă crescută a inimii și a plămânilor, cu apariția de probleme circulatorii. Oxidul de carbon (CO₂) exercită și un efect direct lezional asupra pereților arterelor și de stenoză al coronarelor, cu inducerea infarctului miocardic.

Gudronul – tarul:

Prin arderea tutunului și a ingredientilor lui se obține un lichid gros, maroniu, care se condensează din fum și conține cele mai periculoase chimicale, în special agenți chimici responsabili de inițiere și producere a proceselor canceroase, similar cu produsele lichide rezultate la distilarea uscată a cărbunelui și lemnului, numit gudron sau tar. Acest gudron sau tar, la rece, se condensează și se depune în căile aeriene ale fumătorului.

Există o modalitate simplă de a evidenția tarul sau gudronul din fumul oricărei țigări: se trage fum dintr-o țigară aprinsă în gură și se proiectează în jet puternic pe un suport alb, ce poate fi: o batistă, un șervețel, hârtie igienică, sugativă, etc. Pe suportul alb, se va evidenția o pată maronie, uleioasă, urât mirositoare. Vă sugerez să vă imaginați mintal, orientativ, cam cum arată plămâni unui fumător, dacă dintr-un singur fum de țigaretă evidențiem pata de gudron.

Gudronul din tutun conține peste 40 de compuși cancerigeni. Prima observație a unui cancer uman provocat de astfel de compuși a fost făcută de chirurgul englez Percival Pott în anul 1775, care a constatat o predispoziție a coșarilor pentru cancer la scrot.

Cantitatea de gudron dintr-o țigaretă (numită de fabricanți „condensat”) este cuprinsă între 0,5 și 25 mg. Această cantitate este absorbită de către fumător proporțional cu profunzimea inhalării fumului.

Dintre compușii gudronului (tarului), cei mai importanți (și mai periculoși din punct de vedere al toxicității) sunt hidrocarburile policiclice aromatice cu nuclee condensate liniar și angular, care au acțiune cancerigenă (3,4-benzpiren, 1,2-benzantracen, colantren, 1,2,5,6-dibenzantracen etc.). Cercetările de laborator au demonstrat că și antracenu și fenantrenul, din compuși inactivi devin cancerigeni prin introducerea unei grupe „metil” în una din pozițiile 9 sau 10. Colantrenul și 6-metilcolantrenul au cea mai ridicată activitate cancerigenă. Cea mai studiată dintre aceste hidrocarburi este benzo(a)pirenul care, în ficat, sub influența unor enzime, se transformă în dihidroxi-epoxi- tetrahidrobenzo(a)piren, care produce mutații ce duc la creșterea necontrolată a unor celule.

Hidrocarburile policiclice aromatice sunt factori cancerigeni pe tot traiectul parcurs de fumul de tutun: buze, limbă, faringe, laringe, bronhii, și pe căile de eliminare: rinichi, vezică, colon, rect.

Contrar cazului nicotinei, efectele gudronului nu pot fi observate imediat: el se depune în principal pe căile respiratorii și în plămâni dar efectele dăunătoare nu se manifestă decât pe termen lung.

Alte substanțe generatoare de cancer:

Simpla enumerare a acestor compuși ar trebui să pună pe gânduri orice fumător. Aceste substanțe apar în toate formele sub care se găsește tutunul comercial sau brut. Ele se găsesc în:

- tutunul nears: nitrozamine, hidrazine, hidrocarburi aromatice, arsenic, cadmiu, crom, cobalt, mercur, azot, plumb, seleniu;

- faza de gaz: dimetilnitrozamina, dialkilnitrozamina, nitrozopirolidona, nitrozopiperidina, hidrazina, clorura de vinil;
- faza de aerosol: benzapirenul, 5-metilcrizenul, dibenzantracenu, benzofluorantrenul, dibenzopirenul, dibenzacridina, indenopirenul, benzantracenu, crizenul, metilcrizenul, metilfluorantrenul etc.

Toate aceste substanțe pot îmbrăca forma unor factori favorizanți, a unor cocarcinogeni sau a unor substanțe cancerigene cu afinitate (tropism) pentru esofag, plămân, pancreas, rinichi și vezică.

Compuși iritanți:

Compușii din diferite grupe și clase chimice ca fenoli, uretani, hidrocarburi aromatice monociclice, toluidine etc., agresează întregul aparat respirator. Gâtul fumătorului este roșu, tumefiat, tapizat cu secreții. Ciliile vibratorii ai mucoasei respiratorii sunt paralizați de o doză infimă de fum de tutun: o singură țigară blochează ciliile vibratorii timp de 4 zile. Celulele de apărare ale aparatului respirator sunt blocate sau diminuate. Drept consecință, rezultă o încărcare a căilor respiratorii și o reducere a puterii de apărare a aparatului respirator contra infecțiilor și a altor poluanți atmosferici.

Aditivi:

Pentru a avea anumite arome, tutunul se usucă cu atenție, proces în cursul căruia se produce o anumită fermentație. Urmărind schimbarea gustului, s-au adăugat tutunului alte substanțe, zaharuri și substanțe naturale aromate (cacao), cu efect îndulcitor sau bronhodilatator, contribuind la a fuma în plus.

Există un secret bine păstrat al industriei tutunului: compoziția aditivilor. În fabricile europene care fabrică sub licență, „sosul” se aduce direct din SUA și nimeni nu cunoaște rețeta.

Astăzi, singura informație pe care o cunoaștem este lista aditivilor autorizați pentru folosirea în țigarete, conținând 599 de substanțe. În afară de fabricanți, nimeni nu știe care sunt aditivii folosiți pentru o anumită marcă, în ce cantitate și cu ce scop. Eventualelor întrebări, industria răspunde că este vorba de substanțe autorizate, folosite numai pentru obținerea unui gust inimitabil al produselor sale. Când aceste produse ca: zaharuri, extract de vanilie, suc de prune, oțet etc., recunoscute ca sigure în industria alimentară, sunt arse, ele trec în anumiți compuși adiționali, poate mai puțin otrăvitori decât nicotina.

Fiecare aditiv autorizat este evaluat pe baza netoxicității alimentare și nu se are în vedere în ce se transformă în urma proceselor de cracare și piroliză din timpul arderii țigaretii.

Țigareta este un veritabil laborator în care fumătorul își prepară otrăvuri pentru propriul corp și pentru cei din jur...

„Cunoașterea ne face liberi și sănătoși”!

Va urma

Farmacist-toxicolog, Dumitru Nastasă

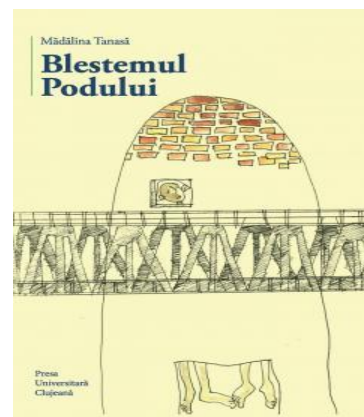
PLEDOARIE PENTRU LECTURĂ

„Blestemul podului” de Mădălina Tanasă

Absolventă a Facultății de Litere, din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, în 2005, Mădălina Tanasă se consideră fiică spirituală a Farcașei, de care o leagă rădăcinile soțului său, aici gășind tihna și inspirația necesare scrierii celor peste 400 de pagini pe care romanul le conține.

Publicat în 2022, romanul Mădălinei Tanasă, *Blestemul podului*, ne propune o incursiune în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial, într-un sat de pe malul Siretului, la vreo 8 km de Tecuci, punct strategic al luptelor în care românii sunt aliați, mai întâi cu germanii, apoi cu rușii. Viața aici se desfășoară în umbra războiului care nu demult a trecut, dar care a lăsat traume sufletești adânci și sub amenințarea celui care stă să înceapă. Cu un talent ieșit din comun al analizei și cu o răbdare – aproape țărănească a descrierii, autoarea recrează oameni și întâmplări, psihologii și evenimente care refac, așa cum unul dintre personaje are revelația, *ca prin vis o față a războiului despre care nicio carte de istorie nu va pomeni vreodată*.

Iubirea, ca prim fior și în contextul matrimoniatului, condiția, de cele mai multe ori tragică, a femeii, relațiile – mai ales tensionate, între generații, credințele, superstițiile, visele premonitorii, legătura sacră dintre individ și animalele din curte, pământul, mai apoi viața cumplită pe timp de război, frontul, lagărele de muncă, trenurile groazei, așteptarea, sunt teme și motive dintotdeauna ale literaturii, asociate unui spațiu pe care autoarea îl cunoaște bine, pentru că ne dă impresia, l-a bătut la pas și i-a ascultat ofurile, iar acum, cu iubire și compasiune, îl redă lumii, din credința că poveștile pe care le ascunde sunt încă încărcate de semnificație.

Petru și Ana, Tudorița și Ghiță, Ștefana și Ion, Paraschiva, Ivan, învățătorul Radu și alții ca ei sunt toți eroi mai mult sau mai puțin cunoscuți ai războiului, oameni care își caută rostul, care își pun întrebări și-și urmează drumul, trăind o dublă existență – aceea de țărani obișnuiți din Lunca Siretului, dar și victime, fără intenție, a unui conflict care nu e al lor, pe care nu l-au stârnit, dar ale cărui consecințe le suportă și care le mutilează viețile. E greu de spus, în aceste circumstanțe, cine e inamicul – rușii, nemții sau propriile incertitudini și renunțări? Rezistă numai cei căliți, cei care – asemenea Anei, *aleg să trăiască*, puținii care înțeleg că viața e asemenea firului de ață și *te duce unde vrea ea*.

Podul Mădălinei Tanasă e blestemat, pentru că îi pune pe oameni în miezul fierbinte al istoriei, dar are, simultan, forța de a-i trece pe țăranii din lunca Siretului pe malul nemuritor al ficțiunii, pentru că, așa cum vedem în roman, de capacitatea de a cunoaște povești, de a le istorisi și a ți le istorisi depinde supraviețuirea. Și ce poate fi, în asemenea contexte, mai prețios decât viața însăși?

Profesor, Ecaterina Carază

SONDAJ DE OPINIE

La absolvirea liceului

Au fost intervievați 49 de elevi din clasele a XII-a, care ne-au răspuns la șapte întrebări în legătură cu viitorul ce le stă în față. Iată întrebările și răspunsurile:

1. Ce vă propuneți să faceți după terminarea liceului?

25 de elevi aleg să urmeze o facultate; 10 elevi nu s-au gândit; unul vrea să urmeze ce-i place; 13 elevi vor să facă bani; 2 pleacă în străinătate; unul vrea să fie barman, unul vrea să deschidă o afacere.

2. Regrețați că terminați școala?

35 de elevi nu regretă că termină școala; 8 elevi spun că într-un fel sau într-o oarecare măsură regretă; 2 regretă puțin; doar 2 elevi regretă cu adevărat.

3. Vă sperie ideea unui nou început?

36 de elevi spun că nu sunt speriați; 8 elevi spun că sunt speriați; 3 sunt puțin speriați; doar unul a spus că e înfricoșător și palpitant.

4. Ce o să regrețați cel mai mult?

19 elevi nu regretă nimic; unul zice că a pierdut timpul; 2 elevi au spus că nu știu; unul a spus că începe ziua de lucru de la ora 7; unul regretă timpul liber; unul regretă că nu a învățat; unul regretă că nu a profitat de informații la momentul potrivit; 2 spun că luni e o zi grea; unuia îi pare rău după orele frumoase; restul regretă despărțirea de colegi.

5. Credeți că vă veți maturiza brusc după terminarea liceului?

5 răspunsuri de „Da”; unul „Nu se știe”, 4 elevi se consideră deja maturi; unul nu știe; restul de 38 de elevi au spus „Nu”.

6. *O să fie o etapă grea pentru voi?*

23 au spus „Nu”; 12 au spus „Da”; alții au spus „posibil” ; „depinde”; „probabil, dar merită încercat”; „puțin”; „așa și așa”; „posibil” ; „dificilă”.

7. *Veți putea face față provocărilor?*

Răspunsurile au fost: „provocările mă formează”; „cu ajutorul lui Dumnezeu”; „posibil”; „n-am idee”; 2 au spus „Nu”; 43 de elevi au spus „Da”.

Mai întâi de toate le dorim colegilor noștri să-și vadă visele împlinite. Celor temători și nehotărâți le dorim să încerce, să se roage, să prindă curaj și să nu se dea bătăuți dacă o să cadă. Să o ia de la capăt și să știe că orice cădere e un nou început. Mai mult de jumătate dintre respondenți știu ce vor de la viață, au dat răspunsuri ferme. Ceilalți, cum e și firesc, au neliniștea începutului de drum. Ne-am bucura să avem numai vești bune de la voi, să știm că ați învins toate piedicile și v-ați găsit drumul cel bun. Succes în toate!

Membrii Clubului de jurnalism

NOI, DESPRE NOI

- Clasele a XII-A, C și B au participat în ziua de 18 mai, 2023, la Ziua Porților Deschise la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, unde li s-au prezentat facultățile existente și oportunitățile de admitere.
- Elevul Silviu Norocel, din clasa a XII-a B, a participat la Școala de Vară din Iași.

Iată ce ne-a povestit Silviu: „Vara aceasta am participat la programul „Rose”, unde am putut să aleg înscrierea la Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, abreviată FEAA. Mi s-a oferit posibilitatea de a alege din 11 facultăți. În două săptămâni am experimentat viața de student la căminul C5. Am avut un program foarte încărcat, cu activități educative, consiliere psihologică, jocuri și multă comunicare. Am vizitat companii și instituții: Amazon, BRD, BNR. Ne-am dezvoltat mult cunoștințele și ne-am deschis noi orizonturi, am legat prietenii de durată, cunoștințe noi pe partea studentescă și ne-am simțit extraordinar. A fost o experiență inedită, pe care aș repeta-o oricând.”

-În fiecare an, la 20 martie, se marchează Ziua Internațională a Francofoniei, sub tutela Organizației Internaționale a Francofoniei, precum

și Ziua limbii franceze, în organizarea ONU. Zilele sunt dedicate milioanei de oameni din țările francofone, dar și din acele țări unde limba franceză este mai puțin răspândită. Data de 20 martie marchează semnarea, în 1970, la Niamey (Niger), a tratatului referitor la crearea Agenției de Cooperare Culturală și Tehnică (ACCT), devenită, în 2005, Organizația Internațională a Francofoniei (OIF), conform site-urilor <http://www.mae.ro> și <https://en.unesco.org/>.

În 2023, marcarea zilei are loc la sediul Organizației Internaționale a Francofoniei din Paris, prilej cu care va fi difuzat în direct un program cultural ce scoate în evidență diversitatea culturilor francofone, conform <https://www.francophonie.org/>.

Tema din 2023 este „321 de milioane de francofoni, miliarde de conținuturi culturale”, celebrând astfel creația culturală francofonă, diversitatea sa, și, de asemenea, necesitatea de a valoriza accesul său în digital. Principiul diversității culturale și lingvistice, îmbrățișat de spațiul francofon, este, în prezent, pus sub semnul întrebării de impactul digitalului. Pe site-urile de socializare, organizatorii îndeamnă la folosirea haștag-urilor "#Francophoniedelavenir" sau "#mon20mars", mai scrie site-ul citat.

- La Școala „Aurel Dumitrescu” Sabasa s-au desfășurat cursurile „Școala mică din vacanța mare”, susținute de soprana Anda Brădan, originară din Borca. Au participat copii cu vârste diferite, organizați pe grupe. Anda Brădan și-a propus să țină copiii ocupați prin activitățile pe care le-a propus, să-i destindă, să-i distreze, să-i dezvolte personal. Copiii au beneficiat și de sponsorizarea managerului „Chilipirului zilei”, doamna Gina Tudosă.

Școala de vară la Borca, ultima ediție-Pe aripile Verii

Vara anului 2023 a stârnit sufletele dornice de noi experiențe și prietenii. Așa cum ne-am obișnuit, activitatea cea mai așteptată este noaptea petrecută pe Lunca Borcii, la cort, cu foc de tabără și tot felul de jocuri și aventuri.

Anul acesta participanții au sosit din patru județe ale țării, deși prietenii noștri din diaspora au fost cu ochii pe noi, pentru a ne urma exemplul. Pe 14 august am urcat în Vârful Stânișoarei,

unde am aflat despre istoria acestor locuri ale vitejilor apărători ai pământului românesc, despre familia regală și dragul pentru zona noastră. Cu mult drag am fost întâmpinați de părintele slujitor de la biserica ce binecuvântează hotarul dintre Borca și Mălini, dintre Neamț și Suceava. Povestea lui Nechifor Lipan impresionează de fiecare dată oaspeții veniți de departe, mai cu seamă la vederea stânelor ce-și cântă povestea în fapt de seară.

A doua zi, după o vizită la Mănăstirea Petru-Vodă, la

mormântul marelui duhovnic, părintele Iustin Pârvu, toți ne-am adunat pe Borca și am instalat corturile. În timp ce gulașul și balmoșul fierbeau pe pirostrie, noi am organizat concursuri de viteză și îndemânare, am făcut concurs de glume, am învățat să supraviețuim în pădure, să ne apărăm, doctor Mihai Cortez ne-a învățat să îngrijim animalele de casă. Huan Su Constantin Airoae și campionul mondial Constantin Petrea ne-au dat lecții de autoapărare, iar echipa Bassai-Dai, prin Ștefan Petrea și Georgiana Furtună ne-au făcut demonstrații de îndemânare.

Doamna prof. Gabriela Oprea de la Târgu-Ocna ne-a învățat să facem gulguțe cu lumină pe care le-am trimis ca mesaje luminoase pe undele apei. De la Școala „Miron Costin” din Bacău am avut propunerea celor mai antrenante jocuri prin doamnele Elena Donose și Ionela

Măgirescu. Focul de tabără a dat strălucire cântecelor folk ale formației „Floare de colț” condusă de Cătălin Popovici, cel priceput la toate, fiind și cel care ne-a învățat să tragem cu arcul.

Noaptea am stat de pază lângă foc, până zorii ne-au dat de veste că e timpul să ne pregătim de o nouă aventură-vizita la crescătoria de cerbi de la Dârmoxa.

Fiecare ediție a fost prilejul unui album foto, prin care să facem comparație: ce ediție a fost mai interesantă? Și nici acum nu ne-am hotărât care...

Eugenia Petrea, clasa a X-a A

Festivalul „FolkFest”- Macedonia

La scurt timp după ce am devenit membră a Ansamblului “ Izvoarele Borcutului” am aflat că urmează să participăm la Festivalul Internațional “FolkFest” din Macedonia care avea loc în perioada 20-25 iulie 2023. Deoarece eram nou venită, iar locuri disponibile nu erau decât două, nu am reușit să mă înscriu și eu, dar Dumnezeu a rânduit cum a rânduit, iar cineva a renunțat la locul lui oferindu-mi-se mie oportunitatea de a face parte din grupul care avea să reprezinte România la acest Festival concurs, lucru care m-a bucurat enorm.

După o perioadă de repetiții intense, a sosit ziua plecării. Din aeroportul Iași ne-am urcat la bord și am zburat în Skopje, având și o escală de patru ore în Viena, timp în care “ne-am odihnit” ori pe scaune, ori pe mocheta din sala de așteptare.

Entuziasmați și nerăbdători am ajuns la hotel unde organizatorii ne-au întâmpinat bucuroși și ne-au prezentat programul pentru cele patru zile. Din cauza temperaturilor foarte ridicate toate spectacolele se desfășurau seara.

Ne pregăteam cu emoții pentru serile pe care le începeam cu o paradă până la locul unde se desfășura Festivalul, apoi dansam în concurență cu mai multe grupuri din mai multe țări: Republica Moldova, Kosovo, Turcia, Mexic, Ungaria, Cipru, Serbia și Croația.

Am admirat Ansambluri care au dansat care mai de care mai frumos și am descoperit că toate tradițiile sunt deosebite pentru că redau ceea ce are mai frumos o țară. Și pentru că dansurile noastre nu sunt chiar ușor de trecut cu vederea am fost și aplaudați și bineînțeles premiați făcându-ne să fim mândri că am reprezentat România.

Printre aceste momente ne-am bucurat și de piscină pentru că era foarte cald, iar seara după festival mergeam la petrecerile organizate pentru toate grupurile participante.

Și cum toate lucrurile au și un final a venit și ziua cea tristă în care a trebuit să plecăm. Crezând că toată aventura s-a terminat am ajuns la aeroport. Zborul înapoi spre Viena s-a anulat și a trebuit să zburăm la Frankfurt, iar de aici lucrurile au luat o întorsătură nedorită, fiind nevoiți să dormim la hotel, apoi să zburăm la București și de aici să luăm trenul spre Iași. Pentru a alunga oboseala am făcut haz de necaz și ne-am pus în valoare talentele de scriitori de ocazie:

“Asta nu e aventură <<”Noi nu vrem să plecăm!>>, spuneam

Prin Viena-n băătătură Dar mai bine tăceam

Aventură dacă vrei Dorința ni s-a-ndeplinit

Prin Frankfurt să o mai iei.” Din Skopje nu am mai pornit”

Călătoria cu trenul s-a dovedit a fi o adevărată provocare pentru că a trebuit să mergem cu trenul șapte ore pe minimum patruzeci de grade, așa cum am spus și într-o poezie: “Lipsea sauna după piscină”. Domnul Dorel Ungureanu a fost cel mai fericit dintre noi când s-a văzut ajuns în țară.

“Hai flăcăi cu talpa sus

C-a dat Domnul și-am ajuns

Pe pământul românesc

Cel mai sfânt cât timp trăiesc.”

Mă bucur nespun că am trăit o experiență ca aceasta, că am avut șansa de a cunoaște și descoperi alte culturi, tradiții și oameni deosebiți.

De aceea, ca un semn al recunoștinței vreau să mulțumesc părinților, domnului Marius și doamnei Alina Budăi pentru că mi-au oferit șansa de a participa la acest festival. Și nu în ultimul rând, celorlalți membri ai Ansamblului pentru prietenii pe care le-am legat și pentru momentele frumoase de care îmi voi aminti cu drag și dor.

Anastasia Platon, Clasa a XI-a A

Aventură în natură

După o perioadă de pauză, cauzată de pandemia care ne-a ținut departe de hobbyul nostru, Clubul eco-turistic „Crucea Talienilor” și-a reluat activitatea cu un suflu nou venit din partea celor 14 tineri, elevi ai Liceului „Mihail Sadoveanu” Borca care s-au alăturat grupului. Am primit „botezul muntelui” la Cupa „Dr. Ghe. Iacomi” în Ceahlău desfășurată în perioada 7-9 iulie 2023, nerăbdători să vedem ce urma să se întâmple și ce provocări ne așteptau. Pentru a putea intra în competiția ce presupunea mai multe probe, a fost nevoie să ne pregătim din timp.

Pregătirile au presupus repetiții pentru proba culturală (cântece, poezii, scenetă, imnul Clubului), probele teoretice (meteo, floră, faună), orientare turistică, pe busolă, alpinism. Am pus la punct programul și sarcinile fiecăruia și am pornit la drum vineri în jurul amiezii, plini de emoții și de...bagaje.

Ajunși la zona de campare, fiecare căuta cu privirea cel mai potrivit loc pentru cortul său. După ce am înfipt cuiele cortului în pământ la unghi de 45 de grade și ne-am asigurat că toată lumea avea unde să doarmă în

noaptea respectivă, am plecat în recunoaștere, explorând locul. De cum am ajuns, am întâlnit oameni minunați și cu interese asemănătoare nouă, așadar nu a durat prea mult până să ne facem prieteni noi. Seara, am aprins focul, ne-am adunat în jurul lui și au început poveștile, cântecele și râsetele care au creat o atmosferă minunată, unică. Discuțiile s-au întins până când focul abia mai trosnea și flacăra se stingea încet, semn că era timpul să intrăm în sacii de dormit. Așa s-a încheiat ziua de vineri care a fost de acomodare și pregătire.

Sâmbătă dimineață, forfota din tabără ne-a ajutat să ne trezim mai repede. Ne-am strâns bine bocancii, ne-am pus sticla cu apă în ghiozdan și am plecat pe traseul care ne-a dat de furcă multora dintre noi. Unii urcau pentru prima oară pe Ceahlău, pe când alții erau mai bine pregătiți. Pentru noi, acel traseu nu a însemnat doar faptul de a urca până în vârf, ci datorită peripețiilor întâmpinate, ne-am consolidat prietenia, ne-am dat seama cât de important este să fim o echipă în orice fel de situație și ni s-a dovedit încă o dată că, „unde-s mulți, puterea crește”.

Ajunși la Cabana Dochia, cu-chiu-cu-vai, nici timp de un răgaz n-am avut, căci testele teoretice ne așteptau pe masă. Unele întrebări ne erau familiare, însă pentru altele am zis că data viitoare ne vom pregăti mai bine.

A urmat mai apoi proba de alpinism practic, unde ne-am dovedit priceperea și capacitatea de a ne cățăra pe Stânca Miresei.

După ce ne-am tras sufletul nițel ne-am pregătit pentru traseul pentru coborâre pentru a reveni în tabără. Până acolo însă am avut parte de o experiență așa cum numai pe cărările munților se întâlnește, răgetul unui urs deranjat ne-a făcut să mărim pasul și să cântăm cât de tare putem pentru a încerca să-l speriem. O amintire care pentru unii poate fi plăcută, pentru alții, neplăcută, dar o amintire care cu siguranță va rămâne în mințile tuturor, mai ales că unii colegi l-au și zărit la o distanță nu foarte mare. Așa am învățat și ce trebuie sau ce nu trebuie să facem dacă ne întâlnim cu Regele pădurilor.

Am ajuns, în jurul orei 14, în tabăra, unde abia așteptam să ne odihnim puțin, să mâncăm și să ne schimbăm. Traseul ne sleise de puteri, însă aveam timp să ne reîncărcăm bateriile pentru a fi pregătiți de restul zilei care urma să fie plină.

Când soarele a apus, am făcut o ultimă repetiție și ne-am îndreptat către focul mare de tabără, unde avea să se țină ultima activitate. I-am ascultat cu interes pe ceilalți, iar când am urmat noi, am avut mari emoții, fiind prima noastră cântare în această formulă. Am dat tot ce aveam noi mai bun, ca să avem o prestație frumoasă și să prezentăm momentele la care munciserăm până atunci.

Impactul a fost unul plăcut, am primit aplauze, sfaturi, felicitări și încurajări.

Sâmbătă seara am adormit mult mai devreme, fiind extenuați, dar mândri de toate activitățile realizate.

Duminică, ne-am trezit ca să ne bucurăm de ultimele momente în tabără. Am strâns corturile cu un gust amar și am pus toate bagajele în microbuz, îndreptându-ne către premiere. Am obținut premii frumoase, locuri fruntașe, eram fericiți că făcusem bine tot ce făcusem și că roadele muncii noastre erau așa frumoase. Am încheiat cântând „Imnul prieteniei”, cu emoție în glas și realizând că toate versurile descriau ce făcusem noi în weekend-ul care tocmai a trecut.

Cea de-a doua activitate a Clubul Eco-turistic a fost organizată și găzduită de noi, membrii din „Crucea Talienilor” în Pasul Stânișoara în intervalul 18-20 august. Acolo ne-am pus în valoare abilitățile organizatorice, am avut roluri de gazde, critici, am fost cei care întrețin curățenia și cei care pun la punct probele. Am cunoscut persoane noi și ne-am reîntâlnit cu prietenii mai vechi. Spre deosebire de

ieșirea din Ceahlău, la aceasta am avut mai puține emoții, știind că eram acasă și că noi aveam situația sub control. A fost minunat faptul că, altitudinea la care ne aflam, ne-a avantajat să vedem în fiecare seară perseidele. În special vineri seară, ne-am așezat pe o pătură și am privit cerul, discutând despre acest fenomen, despre constelații și alte lucruri interesante.

Sâmbătă, am pornit către chilia părintelui Cleopa, dar nu înainte de a asculta câteva lucruri interesante, împărtășite de doamna profesor Lungu Maria. A fost o drumeție plăcută și relaxantă și noi ne simțeam mândri că le puteam povesti celor care erau în vizită despre istoria și geografia locului. Ca niște gazde primitoare am ajutat la pregătirea mâncării, am întreținut atmosfera cu melodii la chitară și diverse subiecte de discuție și am și apucat să dormim puțin, înainte de proba surpriză.

Spre seară, adulții au avut grijă ca focul să fie aprins și să rămână spectaculos, în timp ce noi deschideam culturalul cu Imnul Crucea Talienilor. Am ascultat apoi, poeziile, cântecele și glumele celorlalți, încercând din greu să facem un clasament. A fost o seară de vis, cu cerul senin și înstelat, cu focul trosnind și oameni minunați în jurul său și cu greierii care acompaniau acordurile de chitară la fiecare cântec. Poveștile s-au întins cu mult după miezul nopții, nu voiam să omitem niciun subiect de discuție. Ne-am dat seama, însă, că puteam continua și următoarea zi și că aveam, totuși, nevoie de somn.

Duminică dimineața, eram deja nostalgici pentru clipele din zilele trecute, dar știam că trebuie să ne ducem treaba până la capăt și să ne bucurăm de timpul rămas. Am luat micul dejun, am aranjat premiile și ne-am împărțit sarcinile, dar cred că cel mai important câștig a fost al nostru, al organizatorilor, prin momentele petrecute împreună, lucrurile nou învățate și amintirile create care au fost mai presus decât orice altceva.

După ce am strâns corturile și am curățat zona în care ne-am desfășurat, am adunat bagajele și am coborât în sat. Drumul a fost unul minunat. Soarele strălucea, vremea era plăcută, iar pădurea răsună de cântecele noastre de voieșie. Am schimbat păreri și experiențe despre weekend-ul petrecut împreună și am ajuns cu toții la concluzia că făcusem o treabă bună. Eram fericiți și recunoscători.

Cea mai recentă deplasare a fost în perioada 1-3 septembrie. Am parcurs un drum de 6 ore până în Munții Măcin, jud. Tulcea. Deja eram nițel mai relaxați, având o oarecare experiență și cunoscând mai multe despre acest tip de activități. Am pornit de dimineață, iar în jurul orei 13 am ajuns la locul de campare unde am ales să dormim cu toții într-un singur cort mai mare, de 12 persoane.

Zona era una frumoasă, toamna se simțea în aer, iar noi ne-am tot plimbat aici și colo, obișnuindu-ne cu locul. Având alături de noi și câțiva membri din generația mai veche a Clubului, pe tot parcursul weekend-ului am ascultat cu interes sfaturile pe care ni le-au dat și pățaniile despre care ne-au povestit. La fel ca și în celelalte dăți, cel mai frumos și important a fost faptul că am petrecut timp împreună. Ne-am cunoscut mai bine, am descoperit interese comune, am glumit, ne-am jucat, am cântat și ne-am distrat de minune, devenind o gașcă de prieteni uniți.

Deși, cum spuneam, am fost mai relaxați decât la celelalte două activități, am luat în serios probele și ne-am străduit să fim cei mai buni, reușind, spre final, să luăm locul I în clasamentul general. Traseul l-am parcurs cu succes și de asemenea, la proba de labirint am scos un timp foarte bun. Sâmbătă, am plecat în traseu de dimineață, spre Vârful Țuțuiatu. Soarele arzător, țințarii și cantitatea mică de apă pe care o aveam la noi au fost o provocare.

Am participat cu toții la pregătirea meselor, la curățenie, la joacă, la probe, mereu eram o echipă și fiecare făcea ce putea mai bine.

Am stat mult timp în jurul focului din

Măcin, în ultima seară, contemplând la tot ce făcusem în această vară împreună, la faptul că activitățile din acest an urmau să se încheie și gândindu-ne că am ajuns să fim atât de apropiați și descurcăreți. Toate amintirile create, toate provocările peste care am trecut, lecțiile pe care le-am învățat și premiile câștigate vor rămâne în inimile și mințile noastre. Eu, personal, sunt recunoscătoare pentru tot efortul făcut de fiecare dintre cei implicați, pentru prietenii legate și clipele petrecute împreună.

Noi suntem noua generație a Clubului eco-turistic „Crucea Talienilor”, suntem asumați și conștienți, pregătiți și bucuroși de alte experiențe, acesta e crezul ce ne leagă!

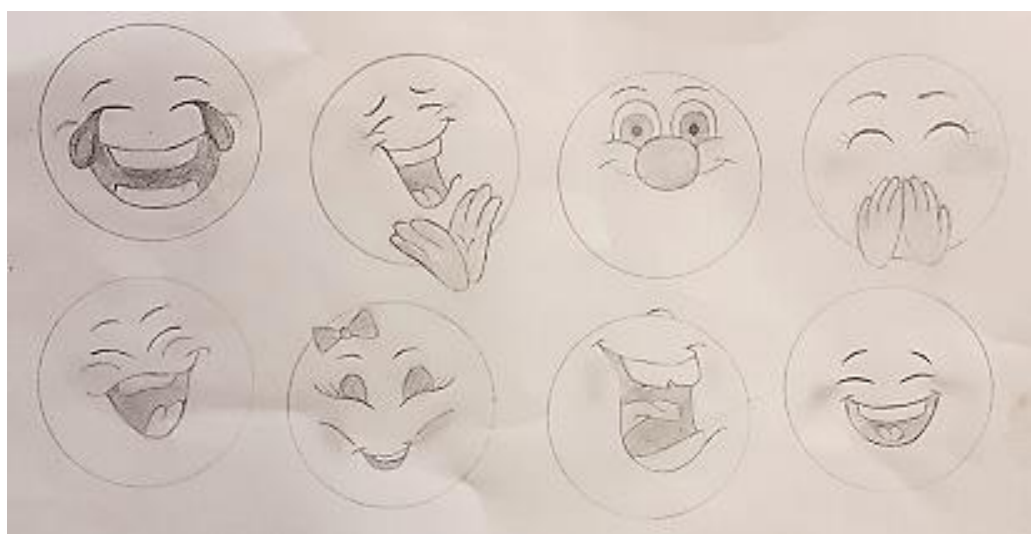
Marta Budăi, clasa a VII- a A

UMOR

- Domnișoară, nu va așezați pe acest fotoliu!. A aparținut lui Calistrat Hogaș.
- Ei, și? Când vine domnul Hogaș mă ridic.

* * *

A venit căldura. Corpul meu zice „Maldive”, mintea mea zice „Ibiza”, iar buzunarul zice „Dă puțin cu furtunul pe tine!”

Membrii Clubului de jurnalism

Colectivul de redacție:

Bibliotecar, Iolanda Lupescu
Diana Cotrigășanu, clasa a XII-a C
Ruben Carază - clasa a XII-a C
Cristina Popescu – clasa a XII-a C
Teodora Petrescu– clasa a XII-a C

Tehnoredactare - membrii Clubului de Jurnalism Borca și
bibliotecar, Despina Gheorghiu

Corectură și design

- Bibliotecar, Despina Gheorghiu
- Profesor, Gheorghe Caraza
- Gabriel Andreș, clasa X-a A

Paginare– profesor Liliana Chirilă

ISSN 2601 - 5110

ISSN-L 2601 - 5110